LAISVĖ
WEEKLY
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y. 11417
Telephone: 641-6887
Area Code 212

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879

LAISVĖ

THE LITHUANIAN WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY
SAVAITINIS
Dalyje Queens apskrities (N. Y.) $10.00
Kanadoje $10.00
Kitur užsienyje 12.00
Jungtinėse Valstijose $9.00
Pavienio egzemplioriaus kaina 10 centų

PRICE 10c

NO. 29 ★ ★ ★ ★ ★ ★ PENKTADIENIS, LIEPOS [JULY] 19, 1974 OZONE PARK, N. Y. 11417 ★ ★ ★ ★ ★ ★ METAI 63-IEJI

KRISLAI

Pasaulinė situacija
Teisingos politikos nuopelnas
Laikas bėga
Tie patys raminimai
Vis tiek turi kandžioti

A. Bimba

Nors vienu klausimu negali būti dviejų nuomonių, būtent, kad šiandieninė pasaulinė situacija yra daug šviesesnė, negu ji buvo prieš metus kitus, kad santykiai tarp tautų ir valstybių yra blaivesni, kad tarp didžiųjų valstybių konfrontacijos pavojus yra daug mažesnis. Mūsų šalyje ir likusioje kapitalistinio pasaulio dalyje reakcinių jėgų desperatiškos pastangos užkirsti kelią detentei (atlydžiui) ir atkurti šaltojo karo atmosferą santykiuose tarp Amerikos ir Tarybų Sąjungos nesiseka.

Tas labai džiugina pasaulio taikingąsias jėgas, geros valios, blaivaus proto žmones visuose pasaulio kampuose.

— • —

Tai didžiausias Tarybų Sąjungos ir viso socialistinio pasaulio teisingos politikos nuopelnas. Taikaus sugyvenimo ir bendradarbiavimo net tarp su skirtintomis socialinėmis santvarkomis kraštų ir valstybių politika laimi.

Branduolinių bombų gadynėje tai vienintelis teisingas kelias žmonijos išsigelbėjimui nuo sunaikinimo.

Gal kai kurie mūsų nebesulauksime, bet žmonija turės priimti prieš keletą metų Tarybų Sąjungos atstovybės Jungtinėse Tautose pilno ir visuotino nusiginklavimo pasiūlymą. Atominis ginklavimasis yra didžiausia beprotybė. Ji lemia visiems tik pražūtį, mirtį ir kapus.

— • —

Nė nepajusime, kaip prabėgs liepos mėnuo ir prasidės rugpiūčio. Skaitote pranešimuose, kad rugpiūčio 4 dieną Worcesteryje rengiamas "Laisvės" naudai piknikas. Ruoškimės ji padaryti visapusiškai sėkmingu.

O rugpiūčio 9 ir 10 dienomis Pittsburghe įvyks Lietuvių Darbininkų Susivienijimo seimas ir Lietuvių Literatūros Draugijos konferencija.

Nėra reikalo nei aiškinti, kaip svarbu, kad seimas ir konferencija puikiausiai pavyktų. Ir pavyks, jei abiejų organizacijų nariai ir veikėjai rimtai pasidarbuos.

— • —

Ir vėl mūsų šalies vyriausybės atstovai ir agentai Amerikos žmones sušilę ragina turėti kantrybės ir laukti geresnių laikų, kurie, girdi, jau beveik tik už kampo. Vėl visur skamba ta pati seniai nudevėta melodija, kad infliacija jau esanti daug lėtesnė, kad kainos kylančios jau daug lėčiau ir t. t. Tai tik akių muilinimas. Tai tik žmonių apgaudinėjimas.

— • —

Net tokio gražaus Tarybų Lietuvoje laimėjimo, kaip įrengimas Liaudies buities muziejaus prie Naujųjų Rumšiškių, mūsų klerikalai negali nuoširdžiai pasveikinti. Girdi, žiūrėkite, po karo turėjo prabėgti net 30 metų, kol muziejus gimė. Be to, sako Chicagos kunigų "Draugas" (liepos 10 d.), idėja įrengti tokį muziejų buvo planuojama ir diskutuojama Smetonos laikais.

Gal taip ir buvo, bet kas iš to, kad pr dvidešimt metų nieko nebuvo padaryta tos idėjos įvykdymui. Tą galėjo ir padarė tik naudoji Lietuva, tarybinė Lietuva. Ji ne tik prikėlė kraštą iš karo griuvėsių, bet pajėgė ir tokį muziejų įrengti.

Dabar Liaudies buitės muziejus pasididžiavimas visos Lietuvos.

Šis muziejus gali tapti pavyzdžiu kitoms šalims, kitoms tautoms, kaip įamžinti savo praeitį.

Prez. Nixonas informuoja abiejų partijų lyderius

Washingtonas. - Liepos 10 dieną prezidentas Nixonas buvo pasikvietęs Kongreso vadus į Baltuosius Rūmus raportuoti jiems apie jo vizitą Tarybų Sąjungoje ir pasiektus susitarimus. Pasitarime dalyvavo abiejų partijų vadovaujantys žmonės.

Iš pasitarimo nepasirodė jokio oficialaus pranešimo. Tačiau apie rezultatus šis tas žinoma. Pav., prezidentas Nixonas minėjęs, kad gal dar šiemet arba ateinančių metų pradžioje įvyksiąs jo ketvirtas susitikimas su Brežnevu tęsimui pasitarimų dėl santykių Amerikos su Tarybų Sąjunga. Prezidentas nurodinėjęs, kad jo šis vizitas buvęs labai naudingas.

Demokratų partijos Kongrese lyderis senatorius Mansfield sako: "Viską sudėjus, prezidento vizitas buvo labai pasekmingas". Girdi: "Prezidentas mano, kad šis viršūnių susitikimas buvo pilniausias, draugiškiausias ir, viską paėmus, turiningiausias iki šiol buvusių susitikimų. Nors pasiekti susitarimai gali atrodyti nedideliais, bet jie padeda pagrindus tolimesniems susitarimams per ateinančius dešimtį metų".

Atrodo, kad dauguma pasitarimo dalyvių yra patenkinti gėrėjimu santykių tarp Amerikos ir Tarybų Sąjungos.

Kambodijos dikt siulo derėtis

Phnom Penh. - Kambodijos diktatorius generolas Lon Nol, kuris yra Amerikos imperialistų įrankis, pasiūlė opozicijai pradėti derybas besąlyginiai. Iš Washingtono tuoj gautas pranešimas, kad Amerikos valdžia tam pasiūlymui pilnai pritaria.

Kol kas komunistų vadovaujama opozicija dar nedavė atsakymo. Tuo tarpu princas Sihanouk, kuris gyvena Pekine, pareiškė, kad jokių derybų negali būti su diktatoriumi Lon Nol.

●

Phoenix, Ariz. - Sustreikavo žalvario kompanijų darbininkai. Paliestos penkios kompanijos ir apie 30,000 darbininkų.

Kandidatas į gubernatorius

Minneapolis, Minn. - Minnesotta valstijos Komunistų Partijos organizacija pranešė, kad ji ateinančiuose lapkričio mėnesį valstijos rinkimuose turės savo kandidatus į gubernatorius ir gubernatoriaus pavaduotojus. Jos kandidatu į gubernatorius bus Erwin Marquit. Tai dar jaunas, tik 48 metų amžiaus vyras, dabartinis komunistų partijos šioje valstijoje pirmininkas. O kandidatu į gubernatoriaus pavaduotojus bus James H. Flower.

Erwin Marquit yra Minnesotos Universiteto profesorius, o James Flower ilgametis veikėjas darbo unijose. Abudu labai populiarūs plačioje visuomenėje.

Baisiai brangi alkoholizmo kaina

Washingtonas. - Nacionalinis Institutas Studijavimui Alkoholizmo paskelbė - savo atradimus. Alkoholizmo kaina Amerikos žmonėms baisiai brangi, sako Instituto direktorius dr. Morris E. Chafetz. Jiems jis atsieina daugiau kaip dvidešimt penkis bilijonus dolerių per metus.

Ir ta kaina kasmet auga. Prieš trejetą metų mums alkoholizmas kaštavo tiktai apie 15 bilijonų dolerių.

Alkoholizmas yra sveikatos naikintojas. Jis yra pasaulinė liga.

Erdvės užkariautojų bendros pastangos sėkmingos

Amerikos astronautai per tris savaites Tarybų Sąjungoje bendrai su tarybiniais kosmonautais lavinosi, pasiruošti bendram Apollo-Soyuz žygiui į Mėnulį. Amerikiečiai labai džiaugiasi, kad jie labai gražiai sugyveno su tarybiniais kosmonautais. Viskas ėjo kuo sklandžiausiai.

Įdomu, kad amerikiečiai įtemptai mokosi rusiškai, o tarybiniai kosmonautai - angliškai. Tiek jų jau išmokta, kad gali vieni su kitais gana laisvai susikalbėti. Lavinimasis prasidėjo prieš metus laiko.

Tarybų Sąjungoje pasiruošimas bendrai misijai atliekamas mieste Zvezdy Gorodok, už apie 20 km. nuo Maskvos.

Sen. Fulbright už Kubos pripažinimą

Washingtonas. - Senatinio Užsienio Santykiais Komiteto pirmininkas sen. J. W. Fulbright pranešė, kad jis nuo komiteto pasiuntė į Kubos sostinę Havaną Pat Holt tartis su Kubos vyriausybe dėl atsteigimo diplomatinių ryšių tarp Kubos ir Jungtinių Valstijų.

Tuo pačiu kartu televizijos programoje "Meet the Press" jis griežtai pasmerkė senatorių Jacksoną ir AFL-CIO prez. Meany už priešinimąsi prezidento kelionei į Maskvą dėl pagerinimo santykių tarp Tarybų Sąjungos ir Amerikos.

Manoma, kad šis sen. Fulbright susisiekimas su Kubos vyriausybe atidarys duris Kubos pripažinimui.

Čilės intelektualai kreipiasi į pasaulį

Pernai rugsėjo 23 dieną mirė žymusis Čilės respublikos poetas, veikėjas ir komunistas Pablo Neruda. Šių metų liepos 12 dieną jis būtų, jeigu butų buvęs gyvas, savo 70-ąjį gimtadienį. Šio gimtadienio proga Čilės intelektualai išleido į visą pasaulį kreipimąsi padėti Čilės liaudžiai nusikratyti fašistinės militarinės diktatūros. .

Intelektualai primena, kad poetui Nerudai mirtį priartino pernai militaristų įvykdytas kruvinas perversmas. Jie sako:

"Mes manėme, kad tinkamiausiai pagerbsime poeto Nerudos atminimą per šį jo gimtadienį, pasidarbuodami liaudies ir žmogaus teisių apgynimui. Tuo būdu mes kreipiamės į viso pasaulio poetus, dailininkus, intelektualus, darbininkus, jaunimą, į visus visų šalių žmones pareikšti Čilės žmonėms, kovojantiems prieš fašistinę priespaudą, solidarumą".

Kipre sukilimas

Archbishop Makarios

Iš Cyprus (Kipro) salos pranešama, kad ten liepos 15 d. militaristai įvykdė perversmą. Archivyskupo Makarios valdžia nuversta. Prezidentas Makarios pabėgo į Angliją.

Cyprus turi tik 600,000 gyventojų. Skaitosi nepriklausoma valstybe. Du trečdaliai gyventojų yra graikų kilmės, o vienas trečiadalis - turkų.

Londonas. - NATO vadovybė pasmerkė Holandiją, kam jinai nutarė savo ginkluotas jėgas sumažinti 20,000. Ypač Amerikos imperialistams nepatinka, kad kapitalistinė šalis mažina savo apsiginklavimą.

Europos liaudis prieš terorą ir represijas Čilėje

Paryžius. - Čionai liepos 8 dieną įvyko Visos Europos Konferencija apsvarstymui nūdienės baisios padėties Čilės respublikoje. Konferencija buvo pavadinta "Solidarumo su Čilės Demokratais". Ją sudarė atstovai nuo įvairių politinių, jaunimo, moterų, darbininkų. Jie buvo įvairiausių politinių pakraipų bei įsitikinimų. Buvo nemažai atstovų ir nuo religinių sąjūdžių.

Konferencija vienbalsiai pasmerkė dabartinį militaristų režimą ir jo vedamas represijas prieš darbo liaudį. Konferencija ragina ir šaukia viso pasaulio liaudį ateiti į kalbą Čilės liaudžiai, kovojančiais prieš fašistinį terorą.

GYVENIMAS PABRANGO IR KANADOJE

Ottawa. - Kanados valdžios paskelbtos statistikos parodo, jog ir Kanadoje pragyvenimas yra labai pabrangęs. Palyginus su 1973 metų kainomis, šiemet jos net 11.4 procento aukštesnės.

Prez. Nixonas nei išteisinamas, nei apkaltinamas

Washingtonas. - Po daugelio savaičių tyrinėjimo ir apklausinėjimo Kongreso Atstovų Buto Teisinis (Judiciary) Komitetas paskelbė ir išleido aštuonių knygų formoje savo "atradimus" apie prezidento Nixono vaidmenį Watergate skandale. Tai net 4,133 puslapių leidinys. Nieko panašaus nėra buvę visoje Atstovų Buto istorijoje nuo pat šios respublikos susikūrimo beveik prieš du šimtus metų.

Tikrai keistas leidinys, tikrai keistas minėto komiteto pasielgimas. Tyrinėjo ir tyrinėjo, desėtkus liūdininkų apklausinėjo už ir prieš prezidentą, su tikslu atsakyti į klausimą, ar jis kaltas, ne nekaltas, bet kokie rezultatai? Jokių rezultatų nėra! Iš tų aštuonių storų knygų informacijos nėra jokios išvados, jokio atsakymo į tą svarbiausią klausimą. O juk visuomenė kaip tik laukė ir tikėjosi iš Teisinio Komiteto aiškaus atsakymo.

Dabar vėl kas nors tą medžiagą turės iš naujo studijuoti ir padaryti išvadą: prezidentas Nixonas kaltas, ar nekaltas? Vėl tęsis savaitės, gal mėnesiai. Vėl milžiniškos išlaidos.

Šio viso raketo stebėtojai daro išvadą, kad prezidento oponentai demokratai nenori prezidentą išmesti iš prezidento vietos, kad jie visą reikalą vilkina ir atidėlioja, nori nutęsti iki 1976 metų prezidentinių rinkimų. Jie galvoja, kad jie tada turės prieš republikonus geresnį argumentą su Nixonu prezidento soste, negu su Fordu.

Tokia nuomonė pradeda susidaryti ir plačiojoje Amerikos visuomenėje.

Ginklų pardavimas labai padidėjo

Washingtonas. - Praėjusiais metais Jungtinės Valstijos pardavė užsieniui ginklų už $8,500,000,000. Vien tiktai Vidurio Rytų šalims parduota ginklų už $7,000,000.000! Daugiausia, žinoma, Izraeliui.

Jokiais laikotarpiais pirmiau ginklų pardavimo biznis nebuvo taip aukštai iškilęs.

Paskelbdamas šiuos faktus apie ginklų pardavimo biznį, Pentagonas pripažįsta, kad tais pačiais 1973-1974 metais Tarybų Sąjunga ginklų pardavė tiktai už $2,000,000,000. Vadinasi, ši šalis ginklų pardavė keturis kartus daugiau negu Tarybų Sąjunga.

●

Washingtonas. - Administracija teisina ir gina savo pasiryžimą parduoti Egyptui ir Izraeliui atominės energijos įmones, nors tai reiškia, kad tas ves prie tų kraštų atominio apginklavimo.

Turkija tikis, kad bus susitarta

Ankara. - Turkijos valdžia teigia, kad su Amerika bus susitarta dėl jos nutarimo leisti žemdirbiams auginti aguonas, iš kurių daromas opiumas ir slaptai gabenamas į Ameriką.

Amerikos valdžia yra užprotestavus prieš tokį Turkijos nutarimą. Iki šiol Turkijai buvo kasmet sumokama apie 30 milijonų dolerių už neauginimą aguonų.

Juodieji žmonės protestuoja

New Orleans. - Čionai įvykusi didžiosios ir bene seniausios juodųjų žmonių organizacijos National Association for the Advancement of Colored People (NAACP) 65-tas suvažiavimas griežčiausiai pasmerkė Nixono vadovaujamos administracijos politiką negrų klausimu. Kaip žinia, prez. Nixonas griežtai priešingas autobusais vežioti vaikus į mokyklas su tikslu tas mokyklas integruoti. Tuo klausimu suvažiavimas priėmė aštrią rezoliuciją, kurioje raginamos visos šios organizacijos kuopos priešintis valdžios politikai ir reikalauti, kad visos mokyklos visoje šalyje būtų pilnai integruotos.

Juodų žmonių organizacijos suvažiavimas priėmė kitas 23 rezoliucijas įvairiais dienos klausimais. Visos jos šiejasi su liaudies kovomis už geresnį gyvenimą.

Mirė buvęs žymus JAV komunistas

JOHN WILLIAMSON

Londonas. - Liepos 10 dieną čionai mirė buvęs žymus Amerikos Komunistų Partijos veikėjas John Williams. Mirė sulaukęs 71 metų amžiaus.

Velionis John Williams buvo gimęs Škotijoje. Jaunas atvyko į Ameriką ir čia įsitraukė į darbininkų judėjimą. Čia užėjus reakcijai ir išleidus reakcinį Smith Aktą, buvo su kitais Komunistų Partijos vadais suareštuotas, teistas ir nubaustas ilgų metų kalėjimu. Kai kalėjime atsėdėjo penkerius metus, buvo išdeportuotas į Angliją. Čionai jis įstojo į Anglijos Komunistų Partiją ir tapo vienu iš jos žymiausių veikėjų.

LAISVĖ LITHUANIAN WEEKLY

PUBLISHED BY THE LITHUANIAN COOPERATIVE PUBLISHING SOCIETY, INC.
Published weekly (Fridays)
102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N. Y. 11417
Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.
Established April 5, 1911 — ANTHONY BIMBA, Editor

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$9.00	Canada, Lat. Amer., per year,	$10.00
United States, per 6 months	5.00	Canada, Lat. Amer. 6 months	$5.50
Queens Co., per year	$10.00	Foreign countries, per year,	$12.00
Queens Co., per six months	$5.50	Foreign countries, 6 months,	$6.50

Gražus laimėjimai ir garbingi pasižadėjimai

Jau turime paskelbtą bendrą Tarybų Sąjungos ir Jungtinių Valstijų komunikatą apie per Nixono apsilankymą įvykusiais derybas ir pasiektus susitarimus. Iš komunikato matome, kad tarp šių dviejų didžiųjų šalių santykiuose yra pasiekta daug gražių laimėjimų. Bet gal svarbiausia, tai abiejų pusių garbingas pasižadėjimas tuos santykius toliau plėsti ir gerinti.

Komunikate šiuo klausimu sakoma:

"Detaliai apsvarsčiusios TSRS ir JAV santykių vystymąsi laikotarpiu nuo Tarybų Sąjungos ir Amerikos aukščiausiojo lygio susitikimo 1972 metų gegužės mėnesį, šalys su pasitenkinimu konstatavo, kad jų bendrų energingų pastangų dėka per šį trumpą laiką pavyko pasiekti esminį posūkį šiuose santykiuose taikos ir plataus savitarpiškai naudingo bendradarbiavimo kryptimi abiejų šalių tautų ir visos žmonijos interesais.

Šalys patvirtino bendrą pasiryžimą toliau aktyviai pertvarkyti Tarybų Sąjungos ir Amerikos santykius taikaus sambūvio ir vienodo saugumo pagrindu, griežtai laikantis dviejų šalių pasirašytų susitarimų dvasios ir raidės ir įsipareigojimų pagal šiuos susitarimus.

Šalys giliai įsitikinusios, kad būtina Tarybų Sąjungos ir Amerikos santykių gerėjimo procesą padaryti negrįžtamą. Jos mano, kad jų pastangų dėka susidaryta reali galimybė pasiekti šį tikslą. Tai atvers naujus horizontus Tarybų Sąjungos ir Amerikos tautų plačiam savitarpiškai naudingam bendradarbiavimui ir draugystės stiprinimui ir tuo pačiu prisidės prie daugelio aktualių problemų, iškilusių pasauliui, išsprendimo.

Vadovaudamosi šiais aukštais tikslais, šalys nutarė nenukrypstamai ir toliau dėti bendras pastangas - būtinais atvejais bendradarbiaudamos su kitomis suinteresuotomis šalimis - visų pirma tokiais svarbiausiais klausimais, kaip:

— likviduoti karo grėsmę ir ypač karo, kuriame gali būti panaudoti branduolinis ir kitų rūšių masinio naikinimo ginklai;

— apriboti ir pagaliau nutraukti ginklavimosi, ypač strateginio, varžybas, kad galiausiai būtų įgyvendintas visuotinis ir visiškas nusiginklavimas, esant reikiamai tarptautinei kontrolei;

— prisidėti prie tarptautinio įtempimo ir karinių konfliktų šaltinių likvidavimo;

— stiprinti įtempimo mažėjimo procesą ir plėsti jį visame pasaulyje;

— vystyti platų savitarpiškai naudingą bendradarbiavimą prekybinėje ir ekonominėje, mokslinėje techninėje ir kultūrinėje sferose suverenumo, lygiateisiškumo ir nesikišimo į vidaus reikalus pagrindu, siekiant skatinti abiejų šalių tautų savitarpio supratimo ir pasitikėjimo didėjimą.

Šio aukščiausiojo lygio susitikimo metu šalys atitinkamai nutarė, kad galima imtis naujų konstruktyvių žygių, kurie, jų nuomone, ne tik paskatins Tarybų Sąjungos ir Amerikos santykių vystymąsi, bet ir bus esminis indėlis, stiprinant visuotinę taiką ir plečiant tarptautinį bendradarbiavimą".

Prezidento Nixono administracijoje rimtas pasidalijimas?

Kalbama ne tik Washingtone, bet ir spaudoje, kad Nixono vadovaujamoje valdžioje yra rimtas pasidalijimas, kuris neleido pasiekti visko, ko buvo tikėtasi iš prezidento ir valstybės sekretoriaus Kissingerio misijos Maskvoje. Antai, "Daily World" kolumnistas Conrad Komorowski nurodo, kad aštrus susikirtimas eina tarp Gynybos sekretoriaus James R. Schlesingerio ir Valstybės sekretoriaus Henry Kissingerio. Pirmasis, girdi, reikalauja neiti į jokius kompromisus bei susitarimus su Tarybų Sąjunga branduolinio ginklavimosi reikalais. Tuo tarpu Kissingeris mano, kad neribotas branduolinis ginklavimasis gali baigtis tik baisiausia nelaime ne tik Amerikai ir Tarybų Sąjungai, bet visam pasauliui. Neseniai jis net yra pasakęs;

"Vienas iš tų klausimų, kuriuos mes, kaipo šalis, turime klausti: Vardan dievo, ką gi reiškia strateginė (branduolinė) pirmenybė? Kokia jos svarba? Ką mes su ja darysime?

Jeigu mes šio klausimo neišspręsime su 1977 metais, mes gyvensime tokiame pasaulyje, kuriame branduolinio karo galybė bus tokia, kokios nė įsivaizduoti negalima".

Kur šiuo klausimu stovi pats prezidentas? Sakoma, kad jis linkęs į Kissingerio poziciją, bet derybose su tarybine vadovybe bijojęs Schelsingerio poziciją atmesti, nes jis žino, kad pastarasis atstovauja Amerikos ginkluotoms jėgoms, kurios yra labai didelės, galingos ir gali atvirai pasipriešinti. Todėl jis ėjęs "vidurio keliu" tarp Kissingerio ir Schlesingerio.

Washingtonas. - Averill Harriman mano, kad Tarybų Sąjungos komunistų vadas Leonidas Brežnevas nuoširdžiai darbuojasi dėl pašalinimo branduolinio karo pavojus. Harrimanas pilnai užgiria politiką gerinti santykius su Tarybų Sąjunga Harrimanas yra demokratas.

Londonas. - Sakoma, kad jeigu šiame didmiestyje tiktai dabartiniu tempu bus vedama naujų gyvenamųjų namų statyba, tai reikės net 200 metų prašalinimui lūšnynų.

Apskaitoma, kad šiandien Anglijoje yra du milijonai gyvenamųjų namų, kurie netinkami, pavojingi gyventi.

Kas ką rašo ir sako

SUSIRŪPINIMAS GAMTOS APSAUGA LIETUVOJE

Vargiai kur rasime kitą tokią šalį, kurioje vyriausybė ir veikėjai taip rūpintųsi gamtos apsauga, kaip Tarybų Lietuvoje. Iš tikrųjų, Lietuva turėtų būti pavyzdžiu visiems kitiems kraštams.

Antai, birželio pabaigoje buvo pašvęsta visa Aukščiausios Tarybos sesija apsvarstymui šio klausimo. Deputatai iš visų šalies kampų dalyvavo diskusijose, kaip dar geriau pagerinti Lietuvoje gamtos apsaugą.

Lietuvos Ministrų Tarybos pirmininko pavaduotojas deputatas V. Vazalinskas padarė pranešimą, kurį baigė tokiais žodžiais:

"Gamtos apsauga yra svarbus valstybinis reikalas, visos liaudies reikalas. Lietuvos KP Centro Komitetas ir Lietuvos TSR Ministrų Taryba 1973 m. nutarimu "Dėl gamtos apsaugos stiprinimo ir gamtos išteklių geresnio naudojimo" pavedė visai eilei ministerijų ir žinybų rūpintis atskirų gamtos turtų apsauga ir racionalesniu jų panaudojimu. Reikia užtikrinti, kad visos ministerijos, žinybos, taip pat joms pavaldžios įmonės, įstaigos, organizacijos būtų reiklios sau ir kitiems, akylai saugotų gamtą, taupiai naudotų jos išteklius, kovotų už aplinkos švarą.

Gamtos apsaugos ir racionalaus gamtos išteklių naudojimo klausimų labai daug. Esu įsitikinęs, kad savo pasisakymuose juos nagrinės draugai deputatai ir sesijos svečiai. Šių klausimų sprendimui turi būti sutelktos visų respublikos ministerijų, žinybų, organizacijų, vietinių Darbo žmonių deputatų tarybų, visų deputatų ir plačiosios visuomenės pastangos.

Leiskite išreikšti viltį, kad gamtos apsaugos ir racionalesnio gamtos išteklių naudojimo klausimų svarstymas šioje Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos sesijoje bus didelis įnašas tolesniam progresui šioje srityje, padės plėsti sąjūdį už gamtos apsaugą, jos praturtinimą".

Tarybos sesija, po labai plačių diskusijų, tuo reikalu priėmė rezoliuciją iš 17 punktų. Kova už gamtos apsaugą bus ne tik tęsiama, bet dar labiau plečiama ir aštrinama.

BEPROČIO SAPALIOJIMAI

Dabar jau aišku, kad Chicagos menševikų laikraščio redaktoriaus galvoje "gaideliai gieda". Pav., jis sapalioja:

"Sovietų Sąjunga, pasiuntusi Lietuvon, Latvijon ir Estijon gausius sovietų kariuomenės, aviacijos ir laivyno dalinius ir visiškai izoliavusi Pabaltiją nuo Vakarų Europos, vežė iš šių kraštų visą turtą. Vežė Rusijos gilumon jaunimą, vežė Sibiran ir Ledinuoto vandenyno pakraštin gabesnius ūkininkus ir nepatikimus mokytojus, vežė Lietuvoje rastas mašinas ir visas medžiagų ir žaliavų atsargas, vežė Lietuvoje augintus javus, pašarus, pieną, riebalus, mėsą ir vaisius. . .

Lietuvos apiplėšimą okupantas vadino "socializmo statyba", o krašte įvestą visuotiną badą, skurdą ir apnuoginimą vadino "komunistine santvarka". . .

Tuo tarpu Lietuvoje beveik visi miestai gyventojų skaičiumi pokariniais laikais paaugo beveik šimtu procentų, tuo tarpu tuose miestuose yra tikrai suklestėjusi moderniška pramonė, antai, Alytuje tik viename milžiniškame medvilnės kombinate dirba daugiau kaip 5,000 darbininkų ir t. t. Tuo tarpu Lietuvoje kur pažvelgsi, vis nauji moderniški pastatai, kiekvieno miesto kiekviename priemiestyje tikras milžiniškų kranų miškas. Tuo tarpu šiandien Lietuvoje visur, net ir kaime, žmonės apsirengę pagal vėliausias madas ir sočiausiai pavalgę. Tik paskutinis niekšas arba beprotis gali sapalioti apie kokį tai badą ar apnuoginimą Lietuvoje.

PRIPAŽĮSTA, KAD KARO ŠALININKAMS NEBESISEKA

Clevelando smetoninininkų "Dirvos" orakulas Vytautas Meškauskas straipsnyje "Dar apie atlydį" dejuoja:

"Nixono viešnagė Sovietijoje davė naujo akstino seniems ginčams apie atlydį, jo prasmę, reikalingumą ar žalingumą. Teoriškai, žinoma, galima būtų pasakyti, kad bet koks bendravimas su sovietais yra žalingas ir jei jų negalima tuoj pat sunaikinti, JAV turi daryti viską, kad jiems pakenktų. Praktiškai tokią politiką suformuluoti ir vesti žymiai sunkiau. Visų pirma, ji gali vesti prie ginkluotos konfrontacijos ir karšto karo, kuris pareikalautų neleistinų aukų. Antra, net šaltas karas JAV visuomenėje buvo ir yra toks nepopuliarus, kad kiekvienas kandidatas į prezidentus, kuris pažadėtų jį baigti, laimėtų didele dauguma. Tik atsiminkime į kokius nemalonumus įsivėlė Washingtono administracija dėl Vietnamo karo, kuris turėjo gražų ir JAV reikalingą tikslą - sulaikyti komunizmo plėtimąsi pietryčių Azijoje".

["D.", liepos 3 d.]

KOMUNISTAI IR SPORTAS

Chicagos kunigų "Drauge" (liepos 8 d.) straipsnyje "Komunistų sportininkų pažanga" B. Jablonskis su dideliu nepasitenkinimu pasakoja apie komunistinių kraštų sportininkų laimėjimus. Jam labai nepatinka, kad, pav., Tarybų Sąjungos vadovybė tiek daug dėmesio kreipia į sportą. Girdi:

"Sporto poreikiams lėšų Sovietams nereikia iškoti aukų pavidalu, kaip laisvuose kraštuose. Toks reikalas visai atpuola, nes tuo pasirūpina armija. Taigi pasiruošimas olimpinėms ar tarpvalstybinėms sporto varžyboms pradedamas labai anksti ir tęsiasi ilgai.

Sportininkai, laimėję aukso medalius, gausiai atlyginami dovanomis, pinigais, automobiliais, aprūpinami patogiais butais ir atostogomis. Žodžiu, naudojasi įvairiomis privilegijomis ir gyvenimo patogumais.

Sitokios sporto sąlygos suteikė Sovietų sportininkams laimėti olimpiadose 90 aukso medalių ir 1,000 pasaulio bei Europos pirmųjų vietų laimėtojų.

Kas sekė televizijoje prieš porą metų ledo rutulio rungtynes tarp Kanados profesionalų ir Sovietų Sąjungos "mėgėjų", tas pastebėjo, kad Sovietų žaidėjai techniškai geriau žaidžia negu Kanados profesionalai"

Tarptautinis kong. Čilės klausimu

Geneva. - Jau susitarta, kad šių metų rugsėjo 11-15 dienomis bus sušauktas pasaulinis darbo unijų kongresas apsvarstymui Čilės klausimo. Kongresas įvyks Portugalijos sostinėje Lisbone. Tą mintį iškėlė Portugalijos darbo unijų organizacijos. Ją remia viso pasaulio darbo unijos.

Moterų Klubo piknike kalba žurnalistas Vladimiras Žitkovas, šalia jo stovi A. Laurinčiukas ir jo kalbą verčia į lietuvių kalbą. NUOTRAUKA: Arturo Petrikos

Interviu su Albertu Laurinčiuku

Ieva Mizarienė

Kaip jau buvo rašyta, Albertas Laurinčiukas, "Tiesos" laikraščio redaktorius lankėsei Amerikoje su keturiais žurnalistais iš Tarybų Sąjungos. Mums, niujorkiečiams, buvo labai malonu susitikti su geru bičiuliu Albertu, taipgi ir su jo draugais, Niujorko Lietuvių Moterų Klubo piknike.

Besikalbant su drg. Laurinčiuku, paprašau jo duoti mūsų skaitytojams savo įspūdžius. Ir štai jo atsakymai į mano klausimus:

Klausimas: Kokia proga Jūs atvykote į mūsų šalį?

Atsakymas: Pittsburghe birželio trečioje savaitėje vyko Black Press konferencija, į kurią buvo pakviesta tarybinių žurnalistų delegacija, kurią sudarė Tarybų Sąjungos žurnalistų sąjungos sekretorius ir žurnalo "Žurnalist" vyriausias redaktorius Vladimiras Židkovas, šio žurnalo komentatorius Borisas Vladimirovas, "Tass" generalinio direktoriaus pavaduotojas Sergejus Josenas, Uzbekijos žurnalistų sąjungos pirmininkas Zijatas Usembaevas ir šių žodžių autorius.

Mes perskaitėme visos Tarybų Sąjungos žurnalistų sveikinimą, susipažinome ir kalbėjomės su Black Press asociacijos įžymiais veikėjais. Gražų įspūdį padarė šios asociacijos prezidento Mr. Goodleto kalba.

Pasibaigus konferencijai, mes buvome pakviesti aplankyti Washingtoną, Los Angeles, San Francisco ir New Yorką.

Los Angeles buvome "Los Angeles Times" redakcijoje ir negrų laikraščio "Los Angeles Centinentel" redakcijose. Buvome Disneylande svečiais. San Franciske apsilankėme "People's World" redakcijoje. Labai įdomu buvo nuvažiuoti į Alcatraz salą, kurioje anksčiau buvo kalėjimas, o dabar priklauso nacionaliniam parkui.

New Yorke buvome "Laisvės" redakcijoje. New Yorke mus gražiai priėmė Jungtinių Tautų bibliotekos direktorė Natalija Tuslina, ir laikraščio "Daily World" redakcijos darbuotojai.

Žinoma, visur susitikau su lietuviais.

Klausimas: Papasakokite plačiau apie tuos susitikimus.

Atsakymas: San Franciske turėjau progos gražiai praleisti laiką Karosų namuose, kur buvo susirinkusi grupė mano gerų bičiulių - Marytė Baltulionytė, Valerija Sutkienė, Ignas Kamarauskas.

Visa delegacija aplankė American-Russian Institutą, kur tą dieną dirbo K. Karosienė.

Gaila, kad nebuvau Chicagoje, bet telefonu pasikalbėjau su "Vilnies" redaktorium S. J. Jokubka, prašiau perduoti visiems "Vilnies" skaitytojams linkėjimus. Tą J. Jokubka ir padarė. Ačiū jam.

New Yorke turiu labai daug gerų bičiulių lietuvių. Man labai patiko Moterų Klubo piknikas, kuriame dalyvavo ir kiti delegacijos svečiai.

Klausimas: Ką Jūs pastebėjote naujo mūsų šalyje per tą laiką, kai išvykote iš New Yorko?

Atsakymas: Man patiko amerikiečių draugiškumas. Teko kalbėtis su aukštais valdžios pareigūnais. Man pasirodė, kad vis daugiau amerikiečių nori bendrauti su Tarybų Sąjunga.

Susitikus su savo senais bičiuliais pažangiaisiais lietuviais, įsitikinau, kad jie tokie pat jauni ir energingi. Tiesa, kai kurie draugai per tą laiką mirė, bet kiti tęsia jų darbą, vysto draugystę su Tėvų žeme.

Klausimas: Kas naujo Lietuvoje?

Atsakymas: Pas mus buvo ankstyvas pavasaris, bet paskui orai ilgai vėsūs buvo. Tačiau javai auga gerai. Tikimės turtingo derliaus.

Liepos 2 d. Maskvoje prasideda Lietuvių Kultūros Dienos Rusijos federacijoje. Didžiojoje Kremliaus rūmų salėje įvyks didelis koncertas, paskui visi pasidalins į tris dalis ir keliaus į Gorkį, Voronežą, Uljanovską.

Netrukus minėsime Tarybų Lietuvos išvadavimo iš Hitlerinės okupacijos 30-tį. Mes prisiminsime fašizmo aukas, pagerbsime žuvusius išvaduotojus, dar stipriau pasiryžime stovėti už taiką. Na, pradėjome jau ruoštis jubiliejinei dainų šventei, kuri įvyks kitais metais.

Klausimas: Ką norėtumete dar pasakyti?

Atsakymas: Noriu pasakyti, kad esu dėkingas amerikiečiams, kurie pakvietė mus į savo konferenciją, kurie parodė savo šalį, gražiai visus globojo. Amerikiečiai negrai, kaip dar kartą įsitikinau, yra kitokie negu kai kas apie juos rašo. Aš su daugeliu iš jų susidraugavau, nes jie kovoja už taiką, tautų draugystę.

Nuoširdžiai dėkoju visiems lietuviams, kurie mane gražiai sutiko, globojo, pakvietė į savo parengimus. Padėkoti manęs prašė ir mano kolegos žurnalistai.

Nuoširdus jums ačiū, mieli draugai!

Būkite sveiki ir laimingi!

Tegul jums visada kelią nušviečia džiaugsmo saulė.

Iki sekančių susitikimų.

Cairo, Egiptas. - Arabų šalys nutarė atšaukti boikotą prieš Holandiją. Nuo dabar jai aliejus bus parduodamas.

Dacca. - Naujoji Bangladešo respublika turi 71,316,000 gyventojų. Tai viena iš skaitlingiausių šalių pasaulyje.

Reikalauja lėšų ginklų bandymams

Washingtonas. - Atrodo, kad šios šalies militaristai nenori skaitytis su jokiais susitarimais dėl naujų branduolių ginklų bandymo apribojimo. Antai, Atominės Energijos Komisija reikalauja, kad Kongresas tuoj paskirtų šimtą milijonų dolerių bandymui naujų, didžiausių branduolinių-atominių ginklų. Manoma, kad Kongresas komisijos reikalavimą patenkins.

Jei taip būtų padaryta, tai būtų sulaužyta prezidento Nixono Maskvoje pasirašyta sutartis, kurioje Jungtinės Valstijos ir Tarybų Sąjunga yra pasižadėjusios nevesti pogrindyje jokių atominių ginklų bandymų, kurie būtų daugiau kaip 150 kilotonų arba 150,000 dinamito tonų pajėgumo.

Ir Sen. Gurney didelėje bėdoje

Jacksonville, Fla. - Labai karštas prezidento Nixono šalininkas senatorius Edward J. Gurney iš Floridos tapo grand džiurės apkaltintas, prieš apie tris metus vedęs, kokių ten suktybių raketą. Iš to raketo pelnęs $223,000. Jeigu teismas pripažins jį kaltu, Mr. Gurney gali gauti 40 metų kalėjimo bausmę!

ALEKSYS CHURGINAS

Už jūrų marių

Už jūrų marių,
trijų Dunojų,
dyvų visokių būta. . .
Už jūrų marių
ant vėjų kranto
pasėjau aš žalią rūtą.

Už vandenėlių,
už mėlynųjų,
kur laimę srebia šaukštu,
maža rūtelė,
mana seselė,
medžiu išaugo aukštu.

Už jūrų marių,
už Dunojėlių,
aukso visiems lig valiai.
už jūrų marių,
už vandenėlių,
aš nebuvau, broleliai. . .

Laiškai

Gerbiama Redakcija:

"Laisvės" 25-tam numeryje, birželio 28 d., Bevardis iš Miami, Fla., rašo, kad Ray 1972 metais nužudė Robert Kennedy. Man atrodo, kad tai yra klaida. Kiek aš pamenu, tai Robert Kennedy nužudė koks ten Sirhan Siran, kurio tėvai paeina iš Jeruzolimo.

Earl Ray nužudė Martin Luther King 1972 metais.

Abudu žmogžudžiai dar tebesėdi kalėjime.

B. Simonavičius

Annapolis, Md. - Septintoji Jungtinių Valstijų Laivyno Akademija išmetė laukan 7 studentus už papildytas suktybes per kvotimis. O 13 studentų tapo suspenduoti.

KAI KAS IŠ MŪSŲ VIEŠNAGĖS LIETUVOJE

Didžiausio džiaugsmo ir giliausio susijaudinimo akimirka

A. Bimba

Daugelis Amerikos pažangiųjų lietuvių esate lankęsis pokarinėje Lietuvoje. Kai kurie savo gimtąjį kraštą esate aplankę net po keletą kartų. Tie žinote, ką reiškia ta valanda, kai Tarybų Lietuvos sostinės Vilniaus aerodrome išlipdavote iš lėktuvo ir jus apsupdavo jūsų giminės ir bičiuliai. Žinote, kokia tai didžiausio džiaugsmo ir giliausio susijaudinimo akimirka. Laimingi tie, kurie galite susilaikyti iš susijaudinimo neverkę. Bet daugeliui mūsų tas neįmanoma.

Tokią didžiausio džiaugsmo ir giliausio susijaudinimo akimirką teko pergyventi ir man, kai š. m. gegužės 30 dieną tarybinis lėktuvas nusileido Vilniaus aerodrome ir mudu su Ilse iš jo išlipome. O aš gi jau trečiu kartu po didžiojo karo lankiausi Lietuvoje. Atrodo, kad turėjau nesijaudinti. Bet buvau kuo giliausiai susijaudinęs. . .

Štai mano mieloji sesutė mano glėbyje. . . Štai kiti giminės. Jų toks būrys. . . Arba, antai, visa "armija" kitų mielų ir mylimų veidų. Daugelis jų po keletą metų buvo gyvenę ir darbavęsi Amerikoje įvairiose tarybinėse įstaigose ir teko su jais ne tik gerai susipažinti, bet ir nuoširdžiai padraugauti. Kiti lankėsi Amerikoje kaip turistai ir turėjau laimės su jais susipažinti. Jie atėjo mūs pasitikti, dar kartą paspausti dešinę, apsikabinti ir pasibučiuoti. Štai kai kurie jų: F. Strumilas, E. Juškys, V. Zenkevičius, V. Kazakevičius, H. Zabulis, J. Nekrošius, F. Bieliauskas, G. Zimanas, J. Karosas, J. Kubilius, V. Karvelis, L. Kapočius, V. Reimeris, V. Baltrėnas, R. Petrauskas, J. Baltušis, R. Žiugžda ir kiti. Argi visus beatsiminsi? . . Visiems jiems didelis, didelis ačiū!

V. Kapočiaus nuotr.

Tai "Draugystės" viešbutis, kuriame mudu buvome apgyvendinti. Tai naujas, 16 aukštų viešbutis su visais patogumais ir kuo puikiausiu patarnavimu. Jis pastatytas gerokai už miesto, labai gražioje vietoje, prie pat didžiojo Vingio parko.

Kodėl šiame viešbutyje, o ne kuriame kitam miesto centre? Ar todėl, kad čia geresnis, tyresnis oras ir ramesnė vieta poilsiui? Ne visai taip. Trumpa istorija tokia: Susirašinėdamas su drg. Vyt. Kazakevičiumi iš Kultūrinių Ryšių su Užsienio Lietuviais Komiteto, aš pareiškiau pageidavimą viešėjimo metu, jei galima, pamatyti kuo daugiausia to, kas Tarybų Lietuvoje pasiekta per maždaug praėjusį paskutinį dešimtmetį. Jis, matyt, pagalvojo, kad geriausia bus, jeigu bus pradėta su apgyvendinimu viešbutyje, kurio prieš aštuonerius metus, kai lankėsi Lietuvoje, jo dar nebuvo. Tegu šis vienas mūsų vėliausių gražių laimėjimų kasdien jam primins, kokiais dideliais žingsniais jo gimtasis kraštas kasmet žygiuoja pirmyn į vis šviesesnį rytojų.

Ir mūsų draugas Vytautas klaidos nepadarė. Didelis, nuoširdus jam ačiū.

Paulina Žemgulytė

●

Nulinko aukštoji žolė
ant kalno.
Mėnesių mėnesiai praėjo
Pro atviras mano duris. . .
Nestovėk, moterie, liūdnom akim
Prie išmaldos slenksčio.
Išaugo avietės,
Kur aš gimiau, toj vietoj,
Ir dilgėlės.
— — — Ir laukia nurimęs vanduo
Džiaugsmingai išauštančios mano širdies.

Vilnius

Petras Venclova

●

Jeigu aš nebūčiau gimęs,
argi pievos taip žydėtų,
ar kvepėtų gėlės taip rytais,
argi griežlės šauktų net užkimę,
argi būtų spalio naktys taip žvalgždėtos,
argi šoktų snaigės ties langais?
Argi paukščiai vasarą sapnuotų,
lėkdami dangum į šiaurę,
argi šitaip lytų ties beržyno guotu,
argi taip spindėtų šukės saulėj?

Kaunas

Apie Joną Gasiūną

Iš įvado į velionio knygą "Mano dešimtmečiai Amerikoje"

„Sodybos nesidalysite. Septyniems vaikams ji per anksta. Nuo mažens patys rūpinkitės pragyvenimu". Šiuos tėvo žodžius Gasiūnų Joneliui ne kartą tekdavo girdėti sekmadieniais užstalėje, visiems vaikams susirinkus pietauti, ir jie giliai įsmigdavo jo širdin.

Įžengus Joneliui į keturioliktuosius metus, mirė Gasiūnų šeimos galva. Nuo šiol vaikas vis labiau ėmė gilintis į tėvo žodžių prasmę. Jie padėjo Joneliui suprasti, kodėl 1905—1907 metais Panemunėlio apylinkės kumečiai ir grytelninkai, kirviais ir šakėmis apsiginklavę, virtinėmis traukė į Kamajus išvaikyti caro valdžios atstovų ir policijos, kuri gynė dvarininkus ir saugojo jų turtą nuo streikuojančių dvaro kumečių bei darbininkų.

Giliai į Jonelio vaizduotę įsismelkė ir namas Kamajuose, ties kuriuo jo tėvai, atvykę sekmadieniais į bažnytkaimį, statydavo arklį. Šio namo sienos nuo carinės kariuomenės kulkų ir sviedinių tapo panašios į rėtį. Aukščiau Jonelis nesuprato, kodėl caro valdžiai nepatiko Smalsčių namai Kamajuose. Eidamas keturioliktuosius, jis ir į tai ėmė gilintis. Jam į pagalbą atėjo „cicilikiška" literatūra, kurią jis parsinešdavo iš Panemunėlio stoties grytelninkų. Ši literatūra ugdė jo neapykantą carizmui ir turtuoliams.

Tėvo priesakas „sodybos nesidalysite" nukreipė pusbernį Joną už Atlanto, kur lig tol jau buvo nemaža išvykusių Grigiškių ir apylinkės kaimų jaunuolių, jų tarpe ir Jono giminaičių bei pažįstamųjų. 1913 metų birželio mėnesį Jonas Gasiūnas atsidūrė naujo, dar jam nematyto, Amerikos žemyno didmiestyje — Čikagoje.

Pirmas žmogus Amerikoje, į kurį Jonas prabilo lietuviškai, buvo Čikagos gyventojas A. Tebelškis, 1905—1907 metų revoliucijos Lietuvoje dalyvis, „Vargo mokyklos" mokytojas, Rokiškio apylinkėse išgarsėjęs „cicilikas". Jis ir buvo pirmasis Jono Gasiūno mokytojas Čikagoje, padėjo Jonui įsidarbinti. Atnešdavo jam paskaityti socialistinės literatūros, išleistos lietuvių kalba. Jonas atidžiai perskaitydavo kiekvieną lapelį. A. Tebelškis vesdavosi Joną į Čikagos lietuvių laisvamanių ir socialistų rengiamas prakalbas, į lietuvių socialistų piknikus.

Lankydamasis masiniuose lietuvių darbininkų susirinkimuose, Jonas susipažino su Lietuvių socialistų sąjungos nariais, jos programa, pradėjo sistemingai prenumeruoti LSS periodinius leidinius: „Kovą", „Keleivį", „Laisvę" ir kitus.

Pirmojo pasaulinio karo metais Jonas tampa aktyviu Amerikos socialistinio judėjimo dalyviu. Matydamas, kad mažaraščiui sunku susiorientuoti visuomeniniais bei socialistiniais klausimais, Jonas visą savo nuo darbo atliekamą laiką pašvenčia mokymuisi. Po darbo jis lanko garsiąją Čikagos mieste suaugusiųjų mokyklą, kurią laikė prityręs pedagogas Hofmanas. Be anglų kalbos, Jonas šioje mokykloje įsisavino bendrojo lavinimosi dalykus ir visuomeninių mokslų pradus. Tai paskatino jį susidomėti ir Markso—Engelso mokslu. Tačiau geriausia mokykla jam buvo aktyvus įsitraukimas į darbininkų judėjimą. Čikagoje ir jos apylinkės miestuose Jonas pasisakydavo antikariniuose ir socialistų susirinkimuose, dalyvaudavo diskusijose su tautininkais ir katalikais. Lygia greta įsitraukė jis ir į darbininkų spaudos darbą — ėmė rašinėti korespondencijas į tuos JAV lietuvių socialistų periodinius leidinius, kuriuos buvo užsiprenumeravęs: „Kovą", „Laisvę", „Mūsų tiesą", „Žariją" ir kitus.

Jonas Gasiūnas buvo vienas iniciatorių, įkuriant 1920 m. Čikagos lietuvių socialistų laikraštį „Vilnį", ir tapo vienu jo redaktorių. Nuo to laiko lig šiol J. Gasiūno gyvenimas yra glaudžiai susijęs su pažangiųjų JAV lietuvių socialistų periodika. Šiuo metu jis yra „Laisvės" redakcijos kolektyvo narys.

Visą savo gyvenimą J. Gasiūnas nuolat dirbo ir dabar tebedirba pažangiųjų JAV lietuvių organizacijose: LSS, LDLD, LDS ir kitose, yra visų šių organizacijų aktyvus veikėjas, daugiametis valdybos narys.

J. Gasiūno, kaip ir tūkstančių kitų lietuvių išeivių, gyvenimo kelias yra dygliuotas, kupinas kovos už Amerikos darbo žmonių ekonominės bei politinės padėties pagerinimą.

Karštai mylėdamas savo tėvų žemę, J. Gasiūnas pastaraisiais pokario metais net 4 kartus lankėsi Tarybų Lietuvoje, norėdamas savo akimis pažvelgti, kaip sparčiai keičiasi jo gimtasis kraštas, žengdamas socializmo keliu.

J. Gasiūnas yra Kanados ir Pietų Amerikos pažangiųjų lietuvių vienas aktyviausių bičiulių ir tų šalių lietuvių visuomeninės veiklos rėmėjų.

L. Kapočius

Kauno Adelės Šiaučiūnaitės fabriko produkcija - moteriškas ir vaikiškas trikotažas niekad neužsiguli parduotuvėse. Net devyniems šios įmonės gaminiams suteiktas Valstybinis kokybės ženklas.

NUOTRAUKOJE: Mezgimo cecho brigadininkė Irena Greičiūtė ir metėja Audronė Petružytė.

M. Kuraičio nuotr.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

PAŽINTIS SU PASAULIO GALERIJOMIS

VILNIUS. Su stambiausiomis Anglijos dailės galerijomis - Londono nacionaline, Viktorijos ir Alberto, Teito bei kitomis supažindina leidiniai, reprodukcijos ir nuotraukos, eksponuotos Lietuvos TSR Respublikinės bibliotekos parodų salėje. Tuo biblioteka pradėjo ciklą parodų "Įžymieji pasaulio muziejai". Pateiktos literatūros tarpe nemaža leidinių, kuriuos biblioteka mainais už lietuviškus gavo iš stambiųjų galerijų, tame tarpe Viktorijos ir Alberto Londone.

STATOMA ALAUS DARYKLA

UTENA. Greta mėsos kombinato pradėta statyti alaus darykla. Tai bus viena stambiausių ir moderniausių panašios paskirties respublikos įmonių. Ji kasmet pagamins 72 mln. 1 alaus ir 25 mln 1 bealkoholinių gėrimų.

Pagrindinius įrengimus atsiųs čekoslovakai.

NAŠIAUSIA ŠALYJE

KUPIŠKIS. Rekonstruotoje ir išplėstoje Kupiškio sviesto gamykloje ėmė veikti galingiausia šalyje sviesto gamybos linija, kurios našumas - 2,5 t sviesto per valandą. Visas gamybos procesas automatizuotas.

Pradėjo veikti ir pieno bei kondensuoto pieno su cukrumi gamybos skyriai. Šiemet bus pagaminta daugiau kaip 2000 t kondensuoto pieno, apie 2300 t varškės, grietinės, sūrių ir kitų produktų. Tai stambiausia tokio tipo mūsų respublikos įmonė.

LATVIŲ KŪRINIAI MAŽEIKIUOSE

Mažeikių kraštotyros muziejuje veikia Saldaus miesto (Latvijos TSR) mėgėjiškos taikomosios dailės studijos darbų paroda. Devyniolika autorių čia eksponuoja apie šešiasdešimt taikomosios dailės darbų - baldų, kilimų, lovatiesių, vazų ir kt.

DIDINAMOS KARVIDĖS

KAPSUKAS. Rajone nebestatoma mažesnių kaip 400 vietų karvidžių. Tokias karvides pastaraisiais metais pasistatė Černiachovskio, Želsvelės ir "Šešupės" kolūkiai bei valstybinis žirgynas. Dabar jas stato Balsupių ir I. Laukaitytės kolūkiai, o kitąmet statys "Pasieniečio" bei Sangrūdos kolūkiai.

"Pavasario" kolūkyje neseniai užbaigtas 540 vietų karvidžių kompleksas. Želsvelės kolūkis pradėjo statyti 800 vietų karvidę. Tokiai pat karvidei vieta parinkta ir Sasnavos kolūkyje.

Didesnėse kaip 400 vietų karvidėse įrengiamos nebe pieno linijos, bet melžimo aikštelės. Pirmiausia ją įsigijo "Pavasario" kolūkis. Esant pieno linijoms, viena melžėja gali pamelžti apie 50 karvių, o įrengus aikštelę - iki 150.

DAR VIENAS RYŠIŲ SKYRIUS

VILNIUS. Šiomis dienomis atidarytas naujas ryšių skyrius. Penkiasdešimt antrasis sostinėje ryšių skyrius pradeda veikti naujoje autobusų stotyje. Čia keleivių ir aplinkinių gyventojų paslaugoms įrengti trys tarpmiestiniai telefono automatai, kurie padės greitai susisiekti su šalies bei respublikos miestais ir rajonų centrais.

Į PRANCŪZIJĄ

VILNIUS. Į Prancūziją išvyko LTSR aukštojo ir specialiojo vidurinio mokslo ministras, profesorius H. Zabulis. Jis vadovauja TSRS aukštojo ir specialiojo vidurinio mokslo ministerijos delegacijai, kuri Prancūzijoje domėsis vidurinės kvalifikacijos specialistų ruošimu buities tarnybai. Tarybinius specialistus domina profesinio orientavimo, mokymo turinio ir metodikos klausimai, taip pat naujos techninės mokymo priemonės, įvairių suinteresuotų žinybų dalyvavimas, ruošiant vidurinės kvalifikacijos buities tarnybos specialistus.

NAUJI NAMAI KAIMUI

KAPSUKAS. Kilnojamosios mechanizuotos kolonos statybininkai baigia eksperimentinį dviejų aukštų namą kaimui, kurį suprojektavo kaunietis architektas A. Lamauskas. Šis namas Kapsuke, Liepynų gatvėje, montuojamas iš stambių keramzitbetono blokų.

Name yra du butai po penkis kambarius. Pirmajame aukšte kiekvienas butas turės virtuvę ir bendrą naudojimo kambarį, antrajame aukšte - miegamuosius ir kitus kambarius. Įrengiama centrinis šildymas, ventiliatoriai, vandentiekis, kanalizacija, koridoriuose - sieninės spintos. Kiekviena šeima gaus rūsį ir kuro sandėlį-garažą.

Tokie eksperimentiniai namai kaimui šiemet pradedami statyti ir kai kuriuose kituose Lietuvos rajonuose.

GARBĖS ORDININKAS

ŠILALĖ. Geru žodžiu vairuotoją Z. Tiriūną mini Medvėgalio tarybinio ūkio kolektyvas. Jau keturiolika metų jis paskyrė savo specialybei, pusę jų važinėja Šilalės rajono keliais. Įveikta dešimtys tūkstančių kilometrų.

Z. Tiriūnas iškopė į geriausiųjų rajono vairuotojų gretas. Už gerą darbą jis neseniai apdovanotas "Garbės ženklo" ordinu.

Į ESTŲ KALBĄ

VILNIUS. Taline gyvenantis M. Loodus jau daug metų verčia lietuvių rašytojų knygas į estų kalbą. Dar studentu būdamas, jis savarankiškai išmoko lietuvių kalbą. Pirmasis didesnis M. Looduso vertimas buvo dar 1963 metais išėjusi Just. Marcinkevičiaus apysaka "Pušis, kuri juokėsi". Tais pačiais metais pasirodė ir E. Mieželaičio poema "Žmogus", kurią išvertė drauge su H. Rajomets. Vėliau sekė M. Sluckio romanas "Laiptai į dangų", V. Žilinskaitės humoreskų knyga, J. Grušo novelių knyga, Alf. Bieliausko "Kauno romanas", R. Kašausko "Suaugusiųjų žaidimai", K. Sajos pjesės ir kt.

Šiomis dienomis mus pasiekė dar viena mūsų bičiulio M. Looduso išversta į estų kalbą knyga - Vytauto Sirijos Giros romanas "Voratinkliai draikės be vėjo".

AUGA KOLŪKIO CENTRAS

ŽUVINTAS. Auga Ąžuoliniai - Žuvinto kolūkio centras. Šiemet čia atidaryti nauji kultūros namai su keturių šimtų vietų sale. Tame pačiame pastate įsikūrė biblioteka, medicinos punktas, ūkio administracija.

PAGERBTAS RAŠYTOJO ATMINIMAS

VILNIUS. Grupė rašytojų aplankė prieš penkerius metus mirusio Lietuvos TSR liaudies rašytojo A. Gudaičio-Guzevičiaus kapą Antakalnio Karių kapinėse, padėjo gėlių.

Rašytojo atminimą rimties valandėle pagerbė Rašytojų sąjungos valdybos pirmininko pavaduotojas A. Maldonis, Rašytojų sąjungos nariai K. Ambrasas, A. Baltrūnas, J. Baltušis, J. Būtėnas, A. Jonynas, K. Korsakas, Just. Marcinkevičius, E. Mieželaitis, J. Paukštelis, A. Sprindys, "Pergalės" redakcijos darbuotojai, velionio žmona D. Guzevičienė.

VIENAS PIRMŲJŲ

KAUNAS. Trisdešimt aštuntus metus agronomo darbą dirba J. Proškevičius, "Pergalės" kolūkio vyriausiasis agronomas. Jis vienas pirmųjų Kauno rajone paruošė savo kūrybinį planą įsipareigojimą. J. Proškevičiaus kūrybiniame plane numatyta daug darbų, padedančių kelti žemdirbystės kultūrą, didinti žemės ūkio kultūrų derlius.

FILOSOFO JUBILIEJUI

VILNIUS. Universiteto Kolonų salėje buvo surengtas seminaras, skirtas vokiečių filosofo Imanuelio Kanto 250-osioms gimimo metinėms paminėti. Buvo paskaityti devyni pranešimai. "I. Kanto reikšmė filosofijos istorijoje" - profesoriaus R. Plečkaičio pranešimo tema. Pranešimą "Kantas ir religija" skaitė profesorius I. Zaksas.

TRUMPAI

☐ Šiais metais Lenkijos Liaudies Respublikoje kapitaliniams įdėjimams skiriama 416 mlrd. zlotų, arba 100 mlrd. zlotų daugiau, palyginus su penkmečio plano užduotimi 1974 metams. Šios papildomos lėšos bus skirtos vartojimui (daugiau kaip 20 mlrd. zlotų) ir gamybos bei aptarnavimo sferos plėtimui (apie 80 mlrd. zlotų). Didesnė dalis vartojimui skirtų lėšų bus panaudota gyvenamųjų namų statybai, komunaliniam ūkiui, sveikatos apsaugai ir švietimui.

☐ Bangladešo vyriausybė paruošė gyvenamųjų namų statybos šalyje programą. Ypatingas dėmesys skiriamas Dakos miestui, kur per paskutiniuosius 10 metų gyventojų skaičius padidėjo du kartus ir dabar sudaro 2 mln. žmonių. Programos tikslas - aprūpinti gyvenamuoju plotu mažai ir vidutiniškai apmokamus gyventojų sluoksnius. Neseniai priimtame pirmajame penkemčio plane 1973-1978 metams gyvenamųjų namų statybai asignuojama 1 mlrd. takų.

Šiaurės Airijos valdovai: Anglijos imperializmas, Šiaurės Afrikos fašistai ir valdančioji klasė.

Užuojautos telegramos

Nuoširdžiai užjaučiame dėl bendradarbio draugo Jono Gasiūno mirties. Linkime ištvermės ir energijos jūsų garbingame darbe.

"Tiesos" kolektyvo vardu —

Al. Laurinčiukas

Mirus pažangiam JAV lietuvių veikėjui žemiečiui Jonui Gasiūnui, reiškiame nuoširdžią užuojautą jo šeimai ir artimiesiems.

Rokiškio rajono darbo žmonių vardu —

Vytautas Lukaševičius
Vytautas Sketeris

Antanui Bimbai —

Gerbiamas Drauge,

Giliai nuliūdome, sužinoję apie Jono Gasiūno mirtį. Kartu su Jumis, laisviečių kolektyvu ir visais pažangiais JAV lietuviais pergyvename šį skaudų praradimą, netekus aktyvaus Amerikos darbininkų judėjimo dalyvio, kovotojo, internacionalisto, ilgamečio pažangijų JAV lietuvių darbininkų organizacijų ir spaudos darbuotojo.

Turėjome progos pažinti Joną Gasiūną, besilankantį tėvų žemėje - Tarybų Lietuvoje. Žavėjomės jo atsidavimu socializmo ir pažangos idealams, dideliu visuomeniniu pareigingumu. Žinojome apie Jono Gasiūno ištvermę ir pasiaukojimą, padedant leisti "Laisvę", kurios aktyviu bendradarbiu jis buvo iki paskutinių savo gyvenimo dienų. Nuoširdžiai užjaučiame "Laisvės" kolektyvą, netekus uolaus bendradarbio, gero kovos draugo. Kartu prašome perduoti gilios užuojautos žodžius velionio šeimai ir artimiesiems.

Romas Šarmaitis
Rokas Mauliukevičius
Elena Treinienė
Mindaugas Tamošiūnas

"Laisvės" darbuotojams ir Valerijai Gasiūnienei reiškiame gilią užuojautą, netekus Jono Gasiūno. Kartu liūdime:

Pranas Gasiūnas
Anelija Grigienė
Vytautas Gasiūnas

Mūsų žemiečiui pažangiam JAV lietuviui Jonui Gasiūnui mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiame jo šeimai ir artimiesiems.

LTSR Rokiškio raj. Šetekšno Kolūkio
Kolūkiečiai

Skaudžiai sutikome žinią, kad mirtis iškirto iš gyvųjų tarpo žymų ir atsidavusį visuomenininką, žurnalistą, organizacijų vadovą, "Laisvės" redaktorių, garbingą lietuvių tautos sūnų Joną Gasiūną. Gili užuojauta velionio žmonai, laisviečiams ir visiems jo artimiesiems.

"Liaudies Balso" Kolektyvas
Toronto, Canada

Lietuvos Spaudos Komitetas, "Laisvės" redaktoriui Jonui Gasiūnui mirus, giliai užjaučia "Laisvės" Kolektyvą ir velionio artimuosius.

Nekrašius Požarskas

Gerbiami laisviečiai,

Sujaudinti žinios apie Jono Gasiūno mirtį, reiškiame gilią užuojautą "Laisvės" kolektyvui ir laikraščio skaitytojams, o taip pat velionio artimiesiems.

Aldona ir Edmundas Juškiai

Giliai liūdime mirus Jonui Gasiūnui.

Zina ir Apolinaras Sinkevičiai

Žinią apie Jono Gasiūno mirtį nuliūdino mus visus. Tai skaudus nuostolis pažangiai spaudai.

Brangūs laisviečiai, priimkite mūsų nuoširdžiausią užuojautą. Linkime visiems daug jėgų ir ištvermės.

Kultūrinių Ryšių Su Užsienio Lietuviais Komitetas

Antanui Bimbai,

Liūdime kartu su jumis, mirus pažangiųjų užsienio lietuvių veikėjui Jonui Gasiūnui. Reiškiame gilią užuojautą velionio šeimai, giminėms, artimiesiems, visam "Laisvės" kolektyvui.

Eltos žurnalistų vardu -
Donatas Roda

Kartu su jumis giliai liudime, mirus ilgamečiui "Laisvės" redaktoriui Jonui Gasiūnui. Reiškiu gilią užuojautą "Laisvės" kolektyvui ir velionio artimiesiems.

P. Griškevičius

Už tolimesnę pažangą, už naujus laimėjimus!

Justas Paleckis

Rinkimai, rinkimai, rinkimai. . . Paskutiniais mėnesiais toji tema buvo pati garsiausia ir populiariausia visoje mūsų plačioje šalyje. Per rinkimų kampanijos mėnesius tarybinė liaudis turėjo progą išeiti didelį ir svarbų politinio mokslo kursą. Skaitlingi susirinkimai, skirti kandidatų į TSRS Aukščiausiosios Tarybos deputatus iškėlimui, kandidatūrų aptarimui, susitikimai su kandidatais parodė mūsų darbo žmonių didelį aktyvumą ir domėjimasi valstybės reikalais, kurie yra jų pačių reikalai. Juose buvo nušviečiami ir gvildenami svarbiausi visos šalies, kiekvienos respublikos ir srities, o taip pat kiekvieno rajono, miesto, apylinkės klausimai, kurie rūpi darbo žmonėms. Plačiai tuos klausimus nušvietė spauda, radijas, televizija ir kiti informacijos šaltiniai. Apie juos savo kalbose pasisakė liaudies iškeltieji kandidatai.

O kandidatų tarpe matome vadovaujančius visos Tarybų Sąjungos ir jos atskirų respublikų partinius ir tarybinius darbuotojus, žinomus, mokslo, meno, literatūros ir kultūros darbuotojus, Tarybinės Armijos ir Karo laivyno atstovus, liaudies ūkio vadovus ir specialistus, pasižymėjusius įvairių sričių darbo pirmūnus. Žymią dalį kandidatų sudaro moterys ir jaunimas.

Rinkimų kampanijos metu buvo padaryta plati Tarybų Sąjungos vyriausybės darbų ataskaita apie tai, kas nuveikta per ketverius metus nuo pereitų rinkimų, iškelti nauji planai ir uždaviniai. Ryšium su rinkimais TSKP Centro Komitetas paskelbė kreipimasi į rinkėjus ir visus Tarybų Sąjungos piliečius, kuriame konkrečiais duomenimis atvaizduoti atliktieji darbai įvairiose srityse, pasiektieji laimėjimai vidaus ir užsienio politikos baruose.

Mūsų valdžia žmonių ir žmonėms

Mūsų tarybinės socialistinės demokratijos sąlygose rinkimai yra didelės svarbos faktorius. Einant Tarybinės Konstitucijos pagrindiniais nuostatais valdžia mūsų šalyje priklauso miesto ir kaimo darbo žmonėms Darbo žmonių tarybų asmenyje. Kaip tiktai per rinkimus kolektyvusis suverenas - darbo liaudis - pareiškia savo valią ir perduoda savo įgaliojimus išrinktiems į Tarybas deputatams. Šie rinkimai yra svarbiausi, nes per juos darbo žmonės siunčia savo įgaliotus atstovus į TSRS Aukščiausiąją Tarybą. O toji svarbiausioji visos šalies Taryba ne tik leidžia visasąjunginius istatymus, bet ir sudaro TSRS vyriausiąjį organą - TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumą, o taip pat Ministrų Tarybą bei išrenka TSRS Aukščiausiąjį Teismą.

Kaip ir visada, tarybiniai darbo žmonės sutinka rinkimus pakilioje nuotaikoje kaip reikšmingą ir džiugią šventę. Tai todėl, kad rinkimų diena yra didelių liaudies laimėjimų demonstracijos, pasiryžimo naujiems darbo žygiams diena, komunistų partijos vadovaujamų darbo žmonių ir visų mūsų šalies tautų vienybės ir brolybės pareiškimo diena.

Tautos išsigelbėjimo jubiliejiniai metai

Mūsų respublikos žmonėms šie rinkimai ypač reikšmingi. Kaip tik šiemet mes atžymėsime 30-metį nuo Vilniaus ir beveik visos Tarybų Lietuvos išvadavimo ir lietuvių tautos išgelbėjimo nuo visiško sunaikinimo, kurį ruošė hitleriniai žmogėdros. Peržvelgdami tą praėjusį laikotarpį, mes pasidžiaugiame nepaprastais laimėjimais, kurių dėka per tokį trumpą laiką mūsų respublikos veidas ir jos žmonių gyvenimas kuri buvo rojumi turtuoliams, o pragaru varguoliams, Lietuva tapo visuotinos liaudies gerovės respublika su vieninga visuomene, nusikračiusia eksploatacijos jungą. Iš lūšnų ir kryžių Lietuvos, iš tamsios ir skurdžios liaudies turime dabar baltų mūrų Lietuvą, šviesios ir pasiturinčios liaudies Lietuvą.

Užtenka pažymėti, kad švietimo ir aukštojo mokslo srityje mūsų tauta per pokario metus yra pažengusi taip toli, kad buržuazinės valdžios tempais jai to lygio pasiekti būtų reikėję 400 metų, o elektros gamybos atžvilgiu būtų reikėję net apie 1,000 metų. Ir pramonės ir kultūros pažangoje Lietuvos laikrodis tarybiniais laikais yra pašokęs daugeliu šimtmečių pirmyn.

Tai visa pasiekta naujosios santvarkos dėka

Visi mūsų laimėjimai yra pasiekti dėka tarybinei santvarkai, kuri atpalaidojo darbo liaudį laisvam darbui ir gyvenimui, dėka glaudžiai draugystei su broliškomis tarybinėmis tautomis, dėka Komunistų Partijos vykdomai politikai, užtikrinusiai taiką ir visų mūsų šalies tautų ekonominį bei kultūrinį suklestėjimą.

Štai ir atėjo pati rinkimų diena. Visi kaip vienas atiduodami balsus už vieningo komunistų ir nepartinių bloko kandidatus, tarybiniai žmonės balsavo už Komunistų Partijos ir Tarybinės Vyriausybės vidaus ir užsienio politiką, už tolimesnį mūsų didžiosios Tėvynės, visų jos gautų, visos darbo liaudies gerovės kilimą, už naujus laimėjimus.

Užuojautos telegramos

Mus pasiekė liūdna žinia apie ilgamečio "Laisvės" redaktoriaus Jono Gasiūno mirtį. Tai didelis netekimas ne tik lietuvių darbininkų Amerikoje laikraščiui, bet ir visam pažangiam JAV lietuvių judėjimui. Nuoširdžiai užjaučiu visus laisviečius, velionies gimines bei artimuosius.

A. Barkauskas

Liūdime kartu su artimaisiais ir draugais dėl žymaus pažangiųjų lietuvių veikėjo "Laisvės" redaktoriaus Jono Gasiūno mirties.

L. Diržinskaitė
Vyt. Zenkevičius

Gerbiami draugai, prašomi priimti mano nuoširdžią užuojautą, netekus kovos bendražygio "Laisvės" redaktoriaus Jono Gasiūno.

F. Strumilas

Valerijai Gasiūnienei
Gerbiama Valerija,
Giliai Jums užjaučia,

Kultūrinių Ryšių Komiteto Darbuotojai.

Mirus Jonui Gasiūnui, reiškiame giliausią užuojautą "Laisvės" kolektyvui, laikraščio skaitytojams, bičiuliams, draugams ir jo našlei. Šias liūdesio valandas pergyvename drauge su Jumis. Lai jo atminimas bus visiems laikams mūsų širdyse. Nueitą jo garbingą visuomeninėje veikloje kelią laikas negreit užpustys.

"Vilnies" kolektyvo vardu,
S. J. Jokubka

Brangi Drauge Gasiūniene,

Priimkite mano giliausią užuojautą Jūsų didelio liūdesio valandoje.

Daug metų pažinojau Jūsų gyvenimo draugą Joną. Jo mirtis - didelis nuostolis visiems, ypatingai Jums.

Dr. Petras Gustaitis

ĮVAIRIOS ŽINIOS

Lisbon. - Portugalijos prezidentas Spinola paskyrė karininką Goncalves sudaryti naują kabinetą, kuris susidėtų iš civilinių ir karininkų. Senasis kabinetas sugriuvo, kai iš jo pasitraukė dešiniųjų jėgų atstovai.

Maskva. - Tarybinės armijos laikraštis "Krasnaja Zvezda" kritikuoja Japoniją už jos valdžios sutikimą palikti ir toliau veikti Okinawoje Amerikos militarinei bazei.

New Delhi. - Indijos farmeriai prašo valdžios duoti jiems daugiau trašų, nes jeigu javai duos mažą derlių, Indijoje pradės siautėti badas.

Pekingas. - Pagaliau valdžia pripažino, kad premjeras Chou En-lai turėjo širdies priepuolį ir rimtai serga. Iki šiol jo susirgimo priežastis buvo laikoma slaptybėje.

Maskva. - Tarybinė spauda kaltina Izraelį, kad jis trukdo pasiekimą taikos Vidurio Rytuose, atsisakydamas pasitraukti iš arabų žemių.

Columbus, Ohio. - Čionai prasidėjo streikas kalėjimų sargų ir kitų valstijos darbininkų. Jau paliesta septynios įstaigos. Jau streikuoja 2,000 darbininkų.

Washingtone mirė generolas Spaatz, sulaukęs 83 metus amžiaus. Jis pasižymėjo Antrojo pasaulinio karo metu, būdamas Amerikos oro jėgų vyriausiu komandieriumi.

Atlanta. - Čionai pavieto džiūrė išdavė apkaltinimą prieš Marcus Wayne Chenault, kad jis nužudė Mrs. Martin Luther King. Ji buvo nužudyta birželio 30 dieną baptistų bažnyčioje.

Maskva. - Liepos 12 ir 13 dienomis čionai lankėsi Prancūzijos užsienio reikalų ministras Jean Sauvagnarques pasitarimui su tarybinės vyriausybės vadais. Manoma, kad ne už ilgo Tarybų Sąjunga pakvies į sveičius naująjį Prancūzijos prezidentą Giscard d'Estaing.

Maskva. - Šiomis dienomis čionai įvyko pasitarimas tarp Tarybų Sąjungos komunistų ir Urugvajaus komunistų atstovų. Tarybiniai komunistai atjaučia sunkią nudienę Urugvajaus liaudies padėtį.

Tarybų Lietuvoje vyko tradicinės dailės dienos. Kaip ir kiekvieną pavasarį, didelės dailininkų grupės svečiavosi respublikos miestuose ir kaimuose, muziejuose, įmonių klubuose, kolūkių kultūros namuose veikė dailės kūrinių parodos.

Vilniaus Dailės parodų rūmuose ta proga buvo surengta portreto paroda.

NUOTRAUKOJE: lankytojai portreto parodoje.

M. KURAIČIO nuotrauka

Sensacija Maskvoje

Lietuviškas styginis kvartetas, Vilniaus Valst. Konservatorijos auklėtiniai, pastoviai dirbantis Soči filharmonijoje, laimėjo atrankinį konkursą Maskvoje ir tuo pačiu teisę atstovauti Tarybų Sąjungai tarptautiniame styginių kvartetų konkurse, kuris įvyks rugsėjo mėnesį Ženevoje. Tai tikrai graži pergalė, kurią man atnešė laiškas iš Soči ir maskviškė spauda.

Štai, ką rašo spauda: "Po nepaprastai skambios tylos, kuri vyravo atrankinio koncerto metu grojant Soči muzikantams, salėje pasigirdo griausmingi aplodismentai ir ovacijos. Tai buvo vienintėlis įvykis viso šio taip svarbaus koncerto metu. Dar didesnė sensacija buvo, kad plojo net žiuri komisijos nariai, kuriems pagal rangą tai nederėtų".

Ką galima daugiau pasakyti apie šią sensaciją? Apie patį kolektyvą išsiunčiau straipsnį anksčiau, o dabar noriu pakomentuoti šią neeilinę pergalę ir pasidalinti su gerbiamais skaitytojais dideliu džiaugsmu.

Kvarteto šansai iškovoti šią pergalę buvo palyginti nedideli.

Pirmiausiai labai dideli reikalavimai, sudėtinga programa: 11-tas Bethoveno kvartetas, W. Mocarto kvartetas, M. Ravelio, B. Bartoko ir D. Šostakovičiaus kvartetai.

Toliau, konkurencija tokiuose atrankiniuose koncertuose būna didžiulė, atranka daug sudėtingesnė, negu konkursuose. Soči kvarteto "priešininkai" buvo žymūs, stiprūs kolektyvai, nesykį "apšaudyti" tarptautiniuose konkursuose. Kvartetą buvo ištikusi didelė nelaimė. Pasitraukė altistas Grizas. Bet kolektyvas rankų nenuleido, Sverdlovske surado puikų partnerį E. Bielajevą, kuris greitai pritapo prie kvarteto. Tuo būdu Soči filharmonijos

1-as smuikas - R. Šiugždini
2-as smuikas - St. Kiškis
Čelo — S. Lipčius
Viola (altas) - E. Bielajevas

Ir štai, tokie ramūs, jauni, kuklūs muzikantai, atvykę iš "provincijos" nugalėjo tituluotus. Žinoma, stebuklai lieka stebuklais, bet buvo ir objektyvios pergalės priežastys: gera mokykla (prof. E. Paulausko klasė), nepaprastas ansambliškumas, ryškūs talentai.

Be šios taip svarbios pergalės, kvartetas gavo eilę viliojančių gastrolinių kvietimų, tame tarpe ir užsienyje. TSRS Kultūros Ministerija sudarė galimybių pasirinkti instrumentus iš Valst. kolekcijos. O tokia laimė ne kiekvienam nusišypso.

Visas rugpiūtis praeis repetuojant koncertinę programą, o rugsėjo mėnesį - į Ženevą.

Baigiant reikalinga palinkėti jauniems muzikantams ištvermės, neužmigti ant laurų, visą kritiką priimti protingai ir grįžti su pergale.

Štai, tokia tad buvo sensacija Maskvoje.

V. Gulmanas

Washingtonas. - Senatas 81 balsais prieš 8 nutarė nukirsti bet kokią militarinę arba ekonominę pagalbą toms šalims, kurios augina opiumą ir nelegališkai jį eksportuoja į užsienį. Tai pirmiausia palies Turkiją.

Ženeva. - Nors tarybinė delegacija griežčiausiai protestavo, bet taip vadinama Europinė saugumo ir bendradarbiavimo konferencija nutarė susirinkimų per vasarą nelaikyti.

Albany. - New Yorko valdžia nutarė atidėti vieneriems metams reikalavimą, kad visi naujos dviračiams padangos būtų pilnai saugos. Iki šiol tokio įstatymo nebuvo, ir todėl, dėl padangų nesaugumo, atsitinka daug nelaimių.

Seoul. - Pietų Korėjos valdžia pasmerkė septynius savo oponentus mirti. Jie kaltinami planavę nuversti diktatoriaus Parko valdžią ir susivienyti su Šiaurės Korėja.

TURI ATIDĖTI VIZITĄ

Cairo. - Egipto valdžia gavo iš Maskvos Tarybų Sąjungos vadovybės patarimą atidėti Egipto užsienio reikalų ministro vizitą į Tarybų Sąjungą iki spalio mėnesio. Čia diplomatai iš to daro išvadą, kad Tarybų Sąjungos vadovybė esanti nepasitenkinusi Egipto valdžios šiandienine užsienine politika.

IZRAELIS PUOLA LEBANONO UOSTUS

Beirut. - Liepos 9 d. Izraelio ginkluotos jėgos padarė atakas ant Lebanono uostų. Ypač daug žalos padaryta žvejų laivams. Izraeliečiai sako, kad jie keršija už palestiniečių partizanų veiklą Lebanono teritorijoje.

Veteranai reikalauja matyti Prez.

Washingtonas. - Keli karo veteranai liepos 9 d. užsirakino Baltųjų Rūmų išvietėje ir atsisakė ją palikt, kol prezidentas Nixor nesutiks su jais susitikti ir išklausyti jų reikalavimų. Kiti veteranai taip pat atsisakė pasitraukti iš Washington Monumento.

Penki veteranai buvo suareštuoti ir sumesti už grotų.

Oakland, California

Apie Kubą

"Brigada Vencetemos" tiktai sugrįžo iš Kubos. Birželio 28 dieną Humanities Hall įvyko pietūs ir buvo rodomos skaidrės (slides) iš Kubos liaudies gyvenimo. Kaip žinia, per šią brigadą pasaulio liaudis padeda Kubai statyti socializmą. Iš nuotraukų matosi, kad šiandien Kuba jau yra puikiai klestintis kraštas. Jeigu pirmiau Kubos liaudis gyveno skurdžiose lūšnelėse, tai šiandien matosi pastatyti didžiuliai apartmentiniai namai, kuriuose yra visi moderniški parankumai. Be to, Kuboje gydymas nemokamas ir darbas garantuotas visiems. Visi žmonės dabar gerai pavalgę ir gražiai apsirengę. Viskuo valstybė rūpinasi.

☆ ☆ ☆

Birželio 21 dieną įvyko didelė protesto demonstracija prieš Čilės kruviną militarinį režimą. Mat, į Alameda, Calif., atplaukė Čilės laivas "Esmeralda". Susirinko į protestą keliolika šimtų žmonių. Protestą suorganizavo United Committee. Šūkis buvo: "Čile SI, Junta NO". Buvo reikalaujama, kad į Čilę būtų grąžinta laisvė ir demokratija.

Be to, tą pačią birželio 21 d. vakare San Francisco mieste Glide Church salėje įvyko masinis protesto mitingas. Jį suruošė darbo unijos. Salė buvo sausakimšai užpildyta. Buvo visa eilė žymių kalbėtojų, kurie pasmerkė Čilėje fašistinį terorą ir reikalavo, kad Čilėje būtų atsteigta demokratija. **Ig. Kamarauskas**

WOODHAVEN, N. Y.

Mirus

Jules Lason

Reiškiu giliausią užuojautą jo žmonai Lilijai, dukroms Lynnę ir Lorraine, broliui Jonui, sesutei Jennie, uošviams Amelijai ir Mikolui Liepams, visiems kitiems artimiesiems ir draugams.

ELENA SIAURIENĖ

ATMINČIAI

Jono Gasiūno

Lai gyvuoja Jono idealai amžinai!
Giliausia užuojauta jo žmonai Valerijai!

Adolfas Gilman ir šeima.

RICHMOND HILL, N. Y.

Mirus

Jonui Gasiūnui

Reiškiu giliausią užuojautą žmonai Valerijai, giminėms Lietuvoje ir Amerikoje, visiems draugams ir pažįstamiems.

ADELĖ RAINIENĖ
Brooklyn, N. Y.

RICHMOND HILL, N. Y.

Mirus

Jonui Gasiūnui

Reiškiame giliausią užuojautą žmonai Valerijai, giminėms Lietuvoje ir Amerikoje, visiems draugams ir pažįstamiems.

MR. and MRS. F. E. LUKAI
Howard Beach, N. Y.

RICHMOND HILL, N. Y.

Mirus

Jonui Gasiūnui

Reiškiame giliausią užuojautą žmonai Valerijai, giminėms Lietuvoje ir Amerikoje, visiems draugams ir pažįstamiems.

LEO ir MARGARET JAKŠTAS
ONA ZAIDAT
Brooklyn, N. Y.

RICHMOND HILL, N. Y.

Mirus

Jonui Gasiūnui

Reiškiu giliausią užuojautą žmonai Valerijai, giminėms Lietuvoje ir Amerikoje, visiems draugams ir pažįstamiems.

J. O. BABARSKAI

Detroit. Mich.

Birželio 27 dieną mirė Jurgis Urbonas. Velionis gimė Lietuvoje 1888 m. birželio 15 d. Mirė sulaukęs 85 metus amžiaus. Buvo pašarvotas Charles Step laidotuvių namuose.

Šeštadienio vakare, birželio 29 d., susirinko skaitlingas būrelis draugų ir draugių, daugiausia čia gimusių velionį pagerbti ir pareikšti gilią užuojautą jo žmonai Marijonai, posūniui Bill Milius ir jo šeimai, sūnui George Urgon, kuris gyvena North Braddock, Pa., anūkui Gordon G. Urbon ir jo šeimai ir kitiems giminėms ir draugams. Velionio sūnus ir anūkas dalyvavo šermenyse.

Trumpą kalbą pasakė Pr. Jočionis. Pirmiausia jis perskaitė velionio parašytą testamentą 1970 m. liepos mėn. Testamente pažymėta: "Gimiau Lietuvoje, į Jungtines Amerikos Valstijas atvažiavau 1906 metais. Aš nenoriu jokių religinių laidotuvių. Prašau, kad man kūną sukremuotumėte-sudegintumėte, o pelenus įmestumėte į upę, nes aš mylėjau upės vandenį, kai augau. Prašau jūsų, jei liks finansinio ištekliaus, paaukokite po $100 "Laisvei" ir "Vilniai". Aš norėčiau, kad gal Pranas Jočionis pasakytų prakalbą prie mano grabo apie mano buvusį veikimą mūsų progresyviškose organizacijose Pennsylvanijos valstijoje. Jis gerai apie tai žino. Manau, Maryte, tą išpildysite.

Jūsų vyras Jurgis Urbonas"

Velionis per ilgus metus gyveno Braddock, Pa. Jis ten gyvendamas daug veikė Susivienijimo Lietuvių Amerikoje vietinėje kuopoje. Taipgi daug prisidėjo prie suorganizavimo Aukščiausios Prieglaudos pašalpos ir apdraudos organizacijos. Taipgi daug darbavosi Lietuvių Literatūros Draugijos vietinėje kuopoje. 1930 m., skilus SLA, buvo suorganizuotas Lietuvių Darbininkų Susivienijimas, irgi pašalpos ir apdraudos organizacija, kurioje velionis daug dirbo savo apylinkėje. Velionis taipgi rašydavo į mūsų laikraščius - "Laisvę", "Vilnį", ir laikas nuo laiko paremdavo finansiškai.

Man teko daug kartų per ilgus metus praeityje su velioniu susitikti mūsų organizacijų seimuose.

Mirus velionio pirmai žmonai, su kuria išaugino sūnų, du anūkus ir tris proanūkius, 1956 metais velionis atvyko į Detroitą ir čia susituokė su Marijona Milius. Jiedu vedę išgyveno 18 metų.

Jočionis leido žodį tarti velionio proanūkiui Gordon R. Urban, anglų kalba, kuris daug pasakė apie Grandpą ir save, kaip jam dar mažam būnant, jiedu turėjo visokių pasikalbėjimų. Užbaigus jam kalbėti, dar Pr. Jočionis tarė keletą žodžių. Paskui paprašė visus dalyvius atsistojimu pagerbti velionį. Tada laidotuvių direktorius Charles Step paprašė susirinkusius atsisveikinti velionį praeinant pro karstą.

Kiek man yra žinoma, tai velionis Jurgis Urbonas gerai darbavosi Pennsylvanijos valstijoje mūsų organizacijų kuopose. Bet atvykęs į Detroitą, nors priklausė prie mūsų organizacijų, bet su veikimu jau nebepasirodė.

Velionio pelenus sūnus išsivežė į Pennsylvaniją. **Vietinis**

Vatikanas. - Pasirodo, kad "dvasia šventa" negali gyventi ir kardinolai. Popiežius nutarė 35 kardinolams prie dabartinės algos pridėti kas mėnesis po $123 "bonų".

Fitchburg, Mass.

Birželio 26 dieną aplankiau mano ilgametes drauges Anna Samulėnas ir jos sesutę Eva Tamulionis, kurios čia gyvena 955 Westminster Hill Rd. Radau jas gerai nusiteikusias. Pavaišino skaniais pietais.

Kalbantis apie gyvenimo reikalus, Anna sako: "Jau man reikia atnaujinti Laisvę. Sia $20, atnaujink už dvejus metus, tai man nereikės rūpintis".

Malonu buvo su jomis pasimatyti ir pasikalbėti.

S. Rainard

So. Boston, Mass.

Visi važiuokime į pikniką

Rugpiūčio 4 d. 11 val. ryto didelis busas stovės prie Lietuvių Draugystės Klubo Namo ant Broadway. Tik už $3 nuveš į pikniką ir parveš iš pikniko, kuris įvyks Olympia parke, Shrewsbury, Mass.

Nepavėluokite!

Užsitikrinti vietai buse, šaukite E. Repšienę. Telefono num. 382-4026. **E. R.**

Kanados liberalų laimėjimas rinkimuose

Ottawa. - Liepos 8 dieną įvykusiuose Kanados parlamento rinkimuose premjero Pierre Elliott Trudeau vadovaujama Liberalų Partija pasiekė didelių laimėjimų. Nuo dabar jis turės su savim parlamento daugumą. Liberalų Partijos narių skaičius pakilo nuo 109 iki 141. Parlamentas iš 264 narių.

Naujajame parlamente premjero Trudeau vyriausi oponentai konservatoriai betures 95 vietas, o senajame turėjo 106.

Pasirodo, kad neišsipildė pranašystės tų, kurie sakė, kad šiuose rinkimuose Trudeau partija gaus tokį smūgį, nuo kurio jai atsigriebti ims daugelį metų.

Tokyo, Japonija. - Liepos 11 dieną Japonijoje audrose žuvo 108 žmonės. Daug sužeistų.

Iš atsibuvusio spaudos pikniko

Piknikas įvyko birželio 23 d. Galiu sakyti, kad piknikas gerai pavyko. Nors diena buvo apsiniaukusi ir kartais lynojo, bet geras būrys mūsų idėjos draugų iš Bostono apylinkės atvyko. Turėjome garbę turėti ir svečių. Tai buvo Jonas Grybas ir Jonas Lazauskas iš New Yorko, Tony Vasaris su žmona iš Detroito. Mūsų geras draugas Ramualdas Zaluba atsivežė armoniką ir būgną, tai linksmino pikniko dalyvius. Širdingai jam ačiū.

Turėjome ir kalbų. Jonas Grybas kalbėjo apie "Laisvę", kaip yra sunku laikraštį išleisti prie šių dienų brangumo. Prašė paramos. Rodos, gavo kelias penkines. Antra kalbėtoja buvo Anne Tompson nuo "Daily World". Ji kalbėjo apie šių dienų padėtį, o daugiausia kritikavo mūsų prezidentą. Prašė aukų paremt "Daily World" ir surinko $60. Dar Nely Grybienė pridavė nuo Moterų Sąryšio $20, tai viso pasidarė $80.

Šios moterys atnešė dovanų maistu: Brocktono Aida White, A. Vaitekūnienė, Rožė Wallen, Lena Smith, Judy Meškinis, Norwoodo - Olga Zarubienė, Monika Trakimavich, Lawrence - O. Kodienė. Išleidimui govanų atvežė: Jonas Grybas, B. Keršienė, Yokšas ir E. Freimontienė, Ona Klimienė, Eva Likienė. Prie tų dovanų išleidimo daugiausia pasidarbavo B. Žukauskienė, Elz. Freimontienė ir Kodienė su M. Uždaviniu.

Pikniko vyriausia šeimininkė buvo Anna Markevičienė. Jai pagelbėjo Anna Pakerskienė, Paulina Šlažas, Nely Veraika, Paulina Kaliošis, Rožė Wallen. Lena Smith, ir 3 vyrai - Ch. Ustupa, Al. Skirmontas ir S. Rainardas.

Rytojaus dieną buvo padaryta pikniko ataskaita ir pelnas išaukotas spaudai sekamai: "Laisvei" $125, "Vilniai", $25 ir "Liaudies Balsui" $10.

Kuopa reiškia didelį ačiū visiems, kurie atvežė dovanų, ir visiems, kurie nepabūgo prasto oro ir atsilankė.

S. Rainard

RICHMOND HILL, N. Y.

Mirus

Jonui Gasiūnui

Reiškiame giliausią užuojautą žmonai Valerijai, giminėms Lietuvoje ir Amerikoje, visiems draugams ir pažįstamiems.

B. N. Skubliskai	M. A. Kavaliūnai
S. T. Simai	J. Meškienė
J. Grybas	J. U. Bernotai
O. Dobilienė	F. Mažilienė
A. Boiallis	O. Margos
E. Jeskevičiūtė	A. Young
J. Weiss	A. Yakštis
J. Siurba	H. Siaurienė
J. J. Lazauskai	P. N. Ventai
A. Višniauskienė	W. Misiunas
V. Zaveckas	J. A. Babarskai
F. Varaška	G. Warisonas
J. E. Bikulčiai	M. Stukienė
R. H. Feiferiai	Marcelė Yakštienė
Frank Yakštys	W. A. Malin
Ieva Mizarienė	O. Černevičienė
Anna Cibulsky	J. A. Kalvaičiai
K. Bready	C. P. Meškėnai
H. Yuška	J. Juška
W. Baltrušaitis	A. Baltrušaitis
P. N. Bukniai	F. A. Lupsevičiai
T. Stočkienė	K. Petrikienė
J. Augutienė	A. N. Mičiuliai
P. Bečis	M. H. Hacinkevičiai
M. Stensler	V. Becker
M. Kreivėnienė	J. Šimkienė
B. Briedienė	A. Petraitienė
K. J. Rušinskai	V. Kazlauskas
P. Melvidas	J. Danilevičienė
J. Mikaila	V. Venskūnienė

A. I. Bimbai

RICHMOND HILL, N. Y.

Mirus

Jonui Gasiūnui

Reiškiame giliausią užuojautą žmonai Valerijai, giminėms Lietuvoje ir Amerikoje, visiems draugams ir pažįstamiems.

WALTERIS ir AMELIA JUŠKEVIČIAI
Stamford. Conn.

WOODHAVEN, N. Y.

Mirus

Petrui Siauriui

Reiškiame giliausią užuojautą jo žmonai Elenai, visiems giminėms ir draugams.

LEO ir MARGARET JAKŠTAS
Brooklyn, N. Y.

WOODHAVEN, N. Y.

Mirus

Jules Lason

Reiškiame giliausią užuojautą jo žmonai Lilijai, dukroms Lynne ir Lorraine, broliui Jonui, sesutei Jennie, uošviams Amelijai ir Mikolui Liepams, visiems kitiems artimiesiems ir draugams.

W. B. KERŠULIAI
P. N. VENTAI

Mirus

Jonui Gasiūnui

Mes, detroitiečiai draugai ir draugės, reiškiame nuoširdžią užuojautą velionio žmonai, "Laisvės" personalui ir draugams.

Pr. E. Jočionis	Anna Daukus
B. A. Wardo	W. L. Gugas
Anna Dockus	M. Radziavičienė
J. Saulėnas	J. P. Stakwell
J. N. Umaras	G. S. Nausėda
D. J. Bogus	Pr. Ulinskas
J. Lipski	A. K. Alvinas

A. Šarkienė

NORWOOD, MASS.

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

Jonas Valma

mirė
1973 m. liepos 15 d.

Jau prabėgo vieneri metai, kaip liūdime netekę tavęs, mylimas broleli Jonai.

Lai būna Tau lengva šios šalies žemelėje amžinai ilsėtis. Mes tavo sesutės visad tavę prisiminsime.

Nellie Grybienė, Norwood, Mass.
Ona Lukaševičienė, Tarybų Lietuvoje

BROOKLYN, N. Y.

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

Irena Levanienė

mirė
1972 m. liepos 23 d.

Kancy Levanas

mirė
1974 m. balandžio 9

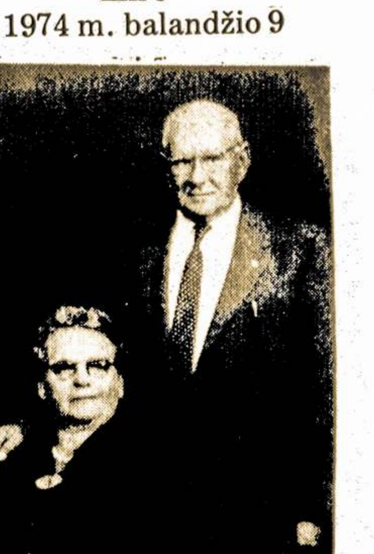

Prisimindami mūsų mamytės mirties sukaktį, negalime pamiršti ir tėvelio.

Liūdime netekę dviejų malonių asmenybių. Žinome, kad su mumi liūdi ir jų draugai, kurių jie turėjo daug.

Duktė - **Helena Somesla** Žentas - **John Somesla**
ir kiti šeimos nariai

Pittsburgh, Pa.

Būsimojo LDS seimo reikalais

LDS 142 kuopos sudarytas Seimo Rengimo Komitetas rupestingai darbuojasi, kad surengti gerą seimą, kad gražiai priimti ir draugiškai pavaišinti į seimą atvykusius delegatus.

LDS 21-mas Seimas įvyks šių metų rugpiučio (August) 9 ir 10 dienomis, The Pittsburgh Hilton Hotel, Gateway Center, Pittsburgh, Pa.

Seimo Rengimo Komitetas turės viešbutyje kambarį (Hospitality Room) delegatų priėmimui ir pavaišinimui.

Pirma seimo sesija prasidės rugpiučio 9 d., penktadienį, 10 val. ryte.

Tą dieną, po antros seimo sesijos, delegatai bus pakviesti vykti į St. Vincent salę vakarieniauti. Po vakarienės ten bus šokiai prie "Nite Caps" muzikos. Kas iš delegatų norės, galės pamatyti ir LDS 142 kuopos klubą, kuris randasi toje apylinkeje. Apie 10:30 val. vakare delegatai galės specialiai nusamdytu autobusu grįžti į Hilton viešbuti. Kurie norės ilgiau pabuti, pasilinksminti, tie bus nuvežti į viešbuti privatiniais automobiliais.

Rugpiūčio 10 d. šeštadienį, užbaigus seimą, bus draugiškas delegatų pavaišinimas (Cocktail hour). Po to bus seiminis banketas. Bilieto kaina $10.00. Po banketo, užsibaigus programai, bus šokiai prie "Goodtimers" muzikos.

Patartina delegatams iš anksto užsisakyti kambarius (padaryti rezervacijas) viešbutyje.

Palaidojome Jules Lason

Po ilgos ir sunkios ligos liepos 5 d. mirė mūsų mielų draugų Mykolo ir Emilijos Liepų žentas Jules Lason (Lizūnas). Palaidotas liepos 8 d. Mount Olivet kapinėse, Maspethe. Šermeninėje Jules karstas buvo kaip didžiausiame gėlių darželyje, visos sienos buvo užklotos gėlių plokštėmis.

Nuliūdime liko žmona Lilija, draugų Liepų dukra, dvi dukros — Lynne ir Lorraine, brolis John ir sesuo Jennie.

Jules gimė ir augo Maspethe. Aš gerai pažinojau visą Lizūnų šeimą - tėvus, brolius ir seseris. Jie gyveno pavyzdingai, gražiai. Iš gana gausios šeimos beliko tik brolis John ir sesuo Jennie.

Į šermeninę susiriniko daug Liepų ir Lasonų draugų ir kaimynų. Visi šeimai reiškė giliausią užuojautą. Jules buvo malonaus būdo žmogus, mokėjo sugyventi su visais.

Į kapus lydėjo 17 mašinų, visos pilnos palydovų. Tai buvo daugumoje jaunesnio amžiaus Amerikoje gimusieji Lasonų draugai.

Po laidotuvių Lilija palydovus pietums pakvietė pas V. Belecką į Winter Garden.

Giliausią užuojautą reiškiu visų laisviečių vardu visai Lason šeimai ir draugams Liepams.

Beje, Jules buvo LDS narys. **Ieva Mizarienė**

□

Praeitą sekmadienį buvo sukilę Kew Gardens kalėjimo kaliniai. Jie protestavo prieš blogas sąlygas. Du kalėjimo sargai tapo sužeisti. Sukilimas tęsėsi tik keletą valandų. Paskui kaliniai pasidavė.

Tarp Lietuvių

Brooklynietis K. Milenkevičius "Laisvei" prisiuntė $4 ir rašo, kad tai liepos 14 d. pobūvio įžanga. Jis negalėsiąs dalyvauti, nes turi atdarą žaizdą ant kulkšnio.

Linkime draugui Milenkevičiui greit susveikti.

* * *

Senas Maspetho gyventojas Vincas Karlonas, kuris jau gana ilgokai gyvena Jensen Beach, Floridoje, vistiek mūsų nepamiršta. Jis prisiuntė "Laisvei" $25 ir prašo perduoti visiems jo pažįstamiems ir "Laisvės" personalui geriausius linkėjimus sveikatos ir energijos.

* * *

Mūsų "Laisvės" darbininko Bill Malin mama, Ona Malin-Malinauskienė liepos 9 d. ir vėl buvo išvežta į Polyclinic ligoninę New Yorke. Matyt, kad tas neapsakomas karštis pakenkė jos širdžiai. Bill sako, kad nėra žinoma, kaip ilgai mielai Onai teks išbūti ligoninėje.

Kol kas pašaliniams neleidžiama ją lankyti. Tik Bill leidžiama minutę-kitą mamytę pamatyti.

Buvo malonu sutikti Petronelę V. Gasparienę iš Grand Rapids, Mich., sekmadienį "Laisvės" direktorių suruoštame pobūvyje. Draugė P. Gasparienė atvyko pas dukrą Ruth Bell pabūti keletą dienų prieš vykimą į Lietuvą liepos 22 d.

Ji įteikė "Laisvei" $10 auką paramai ir sakė, kad tai paminėjimui jos 82-ojo gimtadienio liepos 16 d.

Linkime draugei Gasparienei ilgiausių metų, sveikatos, ir laimingai praleisti laiką savo gimtinėje.

"Laisvės" skaitytojas Antanas Zurnis, maspethietis, pranešė, kad jo žmona Anna randasi Elmhurst General Hospital, Jackson Heights, N. Y., nuo liepos 4 d. Iki šiol dar gydytojai nenustatė ligos priežasties.

Linkime Annai greit susveikti. **Ieva**

NEW YORKO NAUJIENOS

Miesto majoras Bea de įsakė derybas su gaisragesiais ir sanitacijos darbininkais dėl naujo kontrakto vesti be pertraukos. Manoma, kad šį kartą streiko bus išvengta.

□

Miesto valdžia patvarkė, kad Central ir Prospect parkams būtų pridėta dar 40 policininkų apsaugai nuo kriminalistų. Jau pavojinga šiuose parkuose net ir dienos laiku vaikštinėti.

□

Jaunuolis David Robinson nubaustas 18 metų kalėjimu už dalyvavimą apiplėšime ir nužudyme Columbijos universiteto prof. Friedmano. O Robinsono brolis dar bus teisiamas už tą patį prasižengimą.

Atrodo, kad miesto vartotojams dujų kaina vėl pakils. Miesto valdžios agentas patarė leisti Brooklyn Union Gas Kompanijai pakelti dujų kainą taip, kad jos pelnas per metus pakiltų $16,600,000. Tai bus antras šiemet dujų kainos pakėlimas. Pirmutinis šiai kompanijai davė $7,500,000 pelno.

□

Diskutuojamas planas žymiai praplėsti 2-nd Ave. Praplėtimas esąs reikalingas dėl tiesiamos po ja subvės linijos. Praplėtimas kaštuos daug milijonų dolerių.

□

Kadangi aukštesnis teismas pripažino žemesnio teismo sprendimą prieš Robert Grimaldi neteisingu, dabar Grimaldi traukia valdžią teisman ir reikalauja dviejų milijonų dolerių atlyginimo už jam padarytą skriaudą. Grimaldi 1972 metais buvo rastas kaltu nužudyme Conrad Greaves.

□

Miesto kontrolierius Mr. Goldin sako, kad iš miesto valdžios iždo yra kažin kur dingę $5,400,000 bondsų.

Mirė

Praeitą penktadienį, liepos 12 d., rytą nuo "stroko" mirė Gus Diržuvaitis, senas, pažangus veikėjas, ilgametis "Laisvės" Direktorių Tarybos narys. Buvo pašarvotas Shalins laidotuvių įstaigoje ir palaidotas liepos 16 d. Prieš išlydint į Cypress Hills kapinnes, šermeninėje paskutinio atsisveikinimo žodį visų laisviečių vardu tarė "L." Adm. Ieva Mizarienė.

Nuliūdime paliko žmoną Stellą ir posūnį Joseph.

Mūsų giliausia užuojauta velionio artimiesiems.

Mirė žymus juristas

Earl Warren

Washingtonas. - Liepos 9 dieną mirė Earl Warren, buvęs per šešioliką metų (tarp 1953 ir 1969) šalies Aukščiausiojo Teismo pirmininku. Mirė sulaukęs 83 metų amžiaus. Toje labai aukštojoje ir atsakingoje vietoje būdamas velionis atsižymėjo rimta galvosena ir liberališkomis mintimis. Per tą ilgą laikotarpį Aukščiausiasis Teismas padarė keletą demokratijai naudingų sprendimų. Iš jų pats svarbiausias nutarimas buvo, tai panaikinimas šalies mokyklose disegragacijos, tai yra, įsakymas, kad visur ir visos mokyklos būtų rasiniai maišytos, kad nebūtų vien tik baltųjų arba juodųjų mokyklų. Šis istorinis nutarimas padarytas 1954 metais.

Pirmiau, prieš 1953 metus, kai prez. Eisenhower jį paskyrė Aukščiausiojo Teismo pirmininku, Earl Warren buvo Californijos valstijos gubernatoriumi. Nors jis buvo republikonas, bet jo kandidatūrą rėmė ir demokratai.

Trumpai

□

New York Medical College atidarė centrą studijuoti taip vadinamam "acupuncture" gydymui ligonių, kurie serga chroniškomis ligomis. Ieškoma naujų būdų sumažinimui jiems skausmų

□

Joseph Gallete atėjo į policijos stotį ir pasisakė, kad jis peiliu nudūrė savo žmoną. Jos lavonas rastas 70 Rockaway Parkway.

"Laisvėje"

Nors diena sekmadienį buvo labai karšta, bet žmonių susirinko gana gražus būrys išgirsti mūsų apylinkės sugrįžusių keliautojų ispūdžius iš viešnagės Lietuvoje.

Smagu buvo matyti iš toliau atvykusius Kazį ir Jadvygą Čiurlius, Igną Beči, Jurgį Stasiukaitį, Vincą Paulauską iš New Jersey. Buvo gražus būrys iš Long Island ir Ruth Bell atvyko su sūneliu iš Monroe, N. Y., atsiveždama ir mamytę P. V. Gasparienę, kuri gyvena Grand Rapids, Mich.

Pietus paruošė Nelė Ventienė, Adelė Rainienė ir Bronė Keršulienė. Pavalgius skanius pietus "Laisvės" direktorių pirmininkas Povilas Venta pradėjo programą.

Kalbėjo Viktoras Beckeris, Mildred Stensler, Ilsė Bimbienė, Artūras Petrika ir Antanas Bimba. O Viktoras dar pridėjo ir dvi daineles, kurias, sakė, dainavęs Lietuvoje.

Visi kalbėtojai labai entuziastiškai pasakojo apie matytus Lietuvoje vaizdus. Ypatingai džiugu buvo išgirsti Viktoro pasakojimą, nes jis pirmą kartą buvo Lietuvoje. Visi daug važinėjo po Lietuvą, visiems patiko Lietuvos gamtos grožis.

Šį pobūvį surengė "Laisvės" direktoriai, tad veik visi ir dirbo. **Ieva**

Sugrįžo iš Lietuvos

Praeitą savaitgalį iš Lietuvos sugrįžo mūsų pažangieji žymūs veikėjai, buvę niujorkiečiai, o dabar floridiečiai, Verutė ir Valys Bunkai. Buvo trejetui dienų apsistoję New Yorke. Jiedu labai pasitenkinę viešnage Lietuvoje. Visur buvę draugiškai sutikti ir šiltai priimti. Matėsi su daugybe draugų ir bičiulių. Parvežė nuo jų geriausius linkėjimus Amerikos pažangiesiems lietuviams. **Rep.**

Pramogų Kalendorius

Rugpiučio 4 d.

Worcesteriečiai rengia pikniką "Laisvės" naudai - visiems gerai žinomoje vietoje OLYMPIA PARKE Shrewsbury, Mass.

Rugsėjo 1 dieną

Draugai Čiurliai savo rezidencijoje Pattenburg, N. J., ruošia pikniką ir pietus mūsų spaudos naudai. Rytojaus dieną bus taipgi šventė - Labor Day.

Visi ir visos nuoširdžiai kviečiami ruoštis dalyvauti.

Susirgo J. Grybas guli ligoninėj

Jonas Grybas

Prieš keletą dienų taip vadinamasis lengvasis strokas ištiko mūsų seną veikėją, Aido Choro pirmininką Joną Grybą. Paralyžius palietė kairiąją šoną ir veidą. Dabar jis guli Jamaica ligoninėje (kamb. 270). Džiugu pranešti, kad mūsų Jono sveikata gražiai taisosi. Tikimasi, kad už savaitės kitos jis jau bus vėl mūsų sveikųjų tarpe. **Rep.**

Miami, Fla.

PRANEŠIMAS

Gera proga pagyvenusiai porai, kurie norite apsigyventi Floridoje. Gausite 4 kambarius nemokamai ir gerą algą už prižiūrėjimą Socialio Klubo namo. Reikėtų sekmadieniais padirbėti už baro. Jeigu atsiranda darbo po parengimų (banketų, vestuvių ir t. t.), tai mokama atskirai.

LITHUANIAN
SOCIAL CLUB
2610 N. W. 119th St.
Miami, Florida 33167

J. Kancere

Worth repeating

I am repeating Ksavera's call to write a letter which was in Vilnis English section. It says in the end of her article "You pay unless you protest. Hearings are going on now on appropriations. A cut in aid means lives saved in Indochina, and dollars saved for us at home. In Washington one letter is counted as 1,000 constituents. So write today.

Write to:

° W. Fulbright, Chairman Senate Foreign Relations Committee,

° T. Morgan, Chairman House Foreign Affairs Committee

Tell them to cut military foreign aid to Indochina. We need the money here".

I did write and I would like to thank Ksavera for keeping up with things and letting us know. **Ilse**

Worcester, Mass., pažangios draugijos

OLYMPIA PARKE, SHREWSBURY, MASS.

Sekmadieni, rugpiūčio 4 d.
Pietūs bus gatavi 12 val.

LAISVĖS CHORAS
(sėdi Choro mokytoja Wilma Hollis ir pianistė Laura Holleran)

Meninė programa bus ypatingai puiki. Dainuos Hartfordo Laisvės Choras ir jų solistai. Taipgi dalyvaus solistė Amelia Young iš New Yorko, Irene Janulis, Al Dupsha, J. Sabaliauskas ir kiti vietiniai. Girdėjome, kad ir New Yorko Aido Choras ruošiasi vykti.

Tad kviečiame svečius iš visos Naujosios Anglijos, taipgi ir iš toliau.

PODAROGIFTS, INC.

Now is the Appropriate Time to Send
GIFTS for RELATIVES
to USSR for Christmas Holidays

MOTORCYCLES, REFRIGERATORS, WASHING MACHINES, TELEVISION SETS, CAMERAS, FURNITURE, SEWING MACHINES
Also clothes, fabrics, furs, watches and food products.
Big Selection of Automobiles, for example

ZHIGULI VAZ - 2101
ZHIGULI VAZ - 2102 - Station Wagon
ZHIGULI VAZ - 2103 - New Model
MOSKVITCH 408 - IE
MOSKVITCH 412 - IE
MOSKVITCH - Station Wagons - 426, 427
ZAPOROZHETS - ZAZ - 968
ZAPOROZHETS - ZAZ - 968 - E

PODAROGIFTS, INC.

Is the ONLY firm in the USA which sends GIFT CERTIFICATES through VNESHPOSYLTORG without any intermediates, banks, etc.

PODAROGIFTS, INC.

is the ONLY firm in the USA that produces evidence of delivery in accordance with its agreement with VNESHPOSYLTORG

For our customer's convenience orders can be placed with any of our affiliates:

Package Express & Travel Agy.
1776 B'way, N. Y. 10019
Cosmos Parcels Express Corp.
488 Madison Ave., N. Y. 10022
Globe Parcel Service, Inc.
723 Walnut St., Philadelphia, Pa. 19106

PODAROGIFTS, INC.
240 Fifth Avenue (bet. 27 and 28th Sts.)
New York, N. Y. 10001
Telephone: 212-685-4537